

DZIENNIK URZĘDOWY NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Warszawa, dnia 24 grudnia 2001 r.

Nr 22

TREŚĆ:

Poz.:

ZARZĄDZENIE

- 42** – nr 18 /2001 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 13 grudnia 2001r. zmieniające zarządzenie w sprawie upoważnienia do podejmowania decyzji dotyczących zezwoleń dewizowych 105

UCHWAŁY:

- 43** – nr 5 /2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, z uwzględnieniem powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu i sposobu ich wyznaczania 107
- 44** – nr 6 /2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej dla potrzeb stosowania norm i granic określonych ustawą – Prawo bankowe, wysokości, szczegółowego zakresu i warunków pomniejszania funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających banku, wysokości i warunków ich zaliczania, innych pomniejszeń funduszy własnych banku, wysokości i warunków pomniejszania o nie funduszy własnych oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych 132
- 45** – nr 7 /2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy ustalaniu przestrzegania limitów koncentracji wierzytelności, określenia innych wierzytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji wierzytelności oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu w rachunku koncentracji wierzytelności 133
- 46** – nr 8 /2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie wysokości i warunków zaliczania do funduszy własnych banków spółdzielczych określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków ... 135

42

ZARZĄDZENIE NR 18/2001

Prezesa Narodowego Banku Polskiego

z dnia 13 grudnia 2001 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie upoważnienia do podejmowania decyzji dotyczących zezwoleń dewizowych

Na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 160, poz. 1063, z 1999 r. Nr 83, poz. 931 oraz z 2000 r. Nr 103, poz. 1099) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Nr 8/1999 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 czerwca 1999 r. w sprawie upoważnienia do podejmowania decyzji dotyczących

zezwoleń dewizowych (Dz. Urz. NBP Nr 12, poz. 19) dotychczasowy załącznik do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Prezes
Narodowego Banku Polskiego:
L. Balcerowicz

Załącznik do zarządzenia nr 18/2001
Prezesa Narodowego Banku Polskiego
z dnia 13 grudnia 2001 r.
(poz. 42)

WYKAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NBP ZE WSKAZANIEM
TERYTORIALNEGO ZASIĘGU ICH DZIAŁANIA W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI
DEWIZOWEJ

Lp.	Nazwa oddziału okręgowego lub jednostki równorzędnej	Zasięg działania oddziału okręgowego lub jednostki równorzędnej
1	2	3
1.	Oddział Okręgowy w Białymstoku	województwo podlaskie
2.	Oddział Okręgowy w Bydgoszczy	województwo kujawsko-pomorskie
3.	Oddział Okręgowy w Gdańsku	województwo pomorskie
4.	Oddział Okręgowy w Katowicach	województwo śląskie
5.	Oddział Okręgowy w Kielcach	województwo świętokrzyskie
6.	Oddział Okręgowy w Krakowie	województwo małopolskie
7.	Oddział Okręgowy w Lublinie	województwo lubelskie
8.	Oddział Okręgowy w Łodzi	województwo łódzkie
9.	Oddział Okręgowy w Olsztynie	województwo warmińsko-mazurskie
10.	Oddział Okręgowy w Opolu	województwo opolskie
11.	Oddział Okręgowy w Poznaniu	województwo wielkopolskie, część województwa lubuskiego obejmującą powiaty: Gorzów Wielkopolski m., gorzowski, międzyrzecki, słubicki, strzelecko-drezdenecki, sulęciński
12.	Oddział Okręgowy w Rzeszowie	województwo podkarpackie
13.	Oddział Okręgowy w Szczecinie	województwo zachodniopomorskie
14.	Główny Oddział Walutowo-Dewizowy w Warszawie	województwo mazowieckie
15.	Oddział Okręgowy we Wrocławiu	województwo dolnośląskie
16.	Oddział Okręgowy w Zielonej Górze	część województwa lubuskiego obejmującą powiaty: Zielona Góra m., zielonogórski, krośnieński, nowosolski, świebodziński, wschowski, żagański, żarski

43

UCHWAŁA NR 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.

w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, z uwzględnieniem powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu i sposobu ich wyznaczania

Na podstawie art. 128 ust. 4 pkt 1 i 2, ust. 6 pkt 1 oraz art. 141j ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450 i 1452) uchwała się, co następuje:

§ 1. Bank wyznacza pozycje pierwotne wynikające z wszelkich operacji bez względu na rodzaj rynku, na którym dokonano operacji (transakcje giełdowe, transakcje pozagiełdowe), upływ terminu realizacji zobowiązań wynikających z operacji (przed terminem, po terminie), sposób rozliczenia operacji (z dostawą, bez dostawy) oraz możliwość odroczenia płatności (płatność w dniu dostawy, płatność odroczone), zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w części I załącznika nr 1 do uchwały oraz z uwzględnieniem zasad szczegółowych określonych w załącznikach nr 4–8 do uchwały.

§ 2. 1. Bank dokonuje podziału operacji na portfel handlowy i portfel bankowy.

2. Portfel handlowy banku obejmuje, z wyłączeniem kredytów, pożyczek (lokat) i depozytów:

- 1) operacje dokonywane na własny rachunek w celach handlowych z zamiarem uzyskania korzyści w krótkich okresach z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też z innych odchyłeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, indeksów giełdowych,
- 2) operacje dokonywane w ramach świadczenia usług pośrednictwa finansowego na hurtowym rynku finansowym (na rachunek własny w imieniu klienta), nawet jeżeli pozycje pierwotne wynikające z tych operacji są w pełni kompensowane pozycjami przeciwstawnymi,
- 3) umowy z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (operacje repo) oraz umowy udzielenia pożyczki, których przedmiotem są aktywa uprzednio nabyte w wyniku operacji, o których mowa w pkt 1 i 2, jeśli nie zostały ujęte w portfelu handlowym na podstawie pkt 1 lub 2,
- 4) umowy z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu (operacje reverse repo) oraz umowy zaciągnięcia pożyczki, których przedmiotem są aktywa uprzednio nabyte w wyniku operacji, o których mowa w pkt 1 i 2, jeśli operacje te spełniają po-

niższe warunki określone w lit. a–c i lit. e lub warunki określone w lit. d i e:

- a) pozycja pierwotna wynikająca z operacji podlega codziennej wycenie według wartości godziwej,
  - b) istnieje możliwość dostosowywania przyjętego lub udzielonego zabezpieczenia w celu uwzględnienia istotnych zmian jego wartości godziwej,
  - c) umowa przewiduje, że w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez danego kontrahenta należności banku od tego kontrahenta zostaną automatycznie i bezzwłocznie skompensowane z zobowiązaniami wobec tego kontrahenta,
  - d) umowa została zawarta z podmiotem klasy I, określonym w części II ust. 1 pkt 1 i 4 oraz w ust. 2 pkt 1 załącznika nr 3 do uchwały,
  - e) cel zawarcia umowy został określony, zaakceptowany i mieści się w strategii działania banku,
- 5) operacje nieujęte w pkt 1–4:
- a) po upływie terminu realizacji zobowiązań wynikających z operacji,
  - b) mające na celu zabezpieczenie ryzyka pozycji pierwotnych zaliczonych do portfela handlowego,
  - 6) opłaty, prowizje, odsetki naliczone do dnia sprawozdawczego, dywidendy i depozyty zabezpieczające transakcje giełdowe, bezpośrednio związane z operacjami zaliczonymi do portfela handlowego.
3. Portfel bankowy banku obejmuje operacje niezaliczone do portfela handlowego banku.

§ 3. 1. Bank oblicza skalę działalności handlowej rozumianą jako stosunek sumy wszystkich nominalnych kwot kategorii zaliczonych do portfela handlowego do sumy bilansowej powiększonej o sumę wszystkich sald operacji pozabilansowych.

2. Skalę działalności handlowej banku uznaje się za znaczącą począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym spełniony jest przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) średnia arytmetyczna dziennych sum wszystkich nominalnych kwot kategorii zaliczonych do portfela handlowego, obliczona za ostatnie 250 dni robocze, przekroczyła równowartość 15.000.000 euro obliczoną w złotych według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej NBP, obowiązującego w danym dniu,

- 2) suma wartości wszystkich nominalnych kwot kategorii zaliczonych do portfela handlowego, obliczona w poprzednim dniu roboczym, przekroczyła równowartość 20.000.000 euro obliczoną w złotych według kursu średniego ogłaszanego przez NBP obowiązującego w danym dniu,
- 3) średnia arytmetyczna skali działalności handlowej obliczona za ostatnie 250 dni robocze przekroczyła 0,05,
- 4) skala działalności handlowej w poprzednim dniu roboczym przekroczyła 0,06.

3. Bank oblicza skalę działalności handlowej nie rzadziej niż na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

4. Bank prowadzi ewidencję portfela handlowego i portfela bankowego w postaci wykazu, którego wzór określa załącznik nr 2 do uchwały.

§ 4. 1. Bank, którego skala działalności handlowej jest znacząca, oblicza codziennie łączny wynik rynkowy (zysk lub stratę) na wszystkich pozycjach pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, zrealizowany w ciągu danego dnia roboczego.

2. Wynik rynkowy (zysk, strata) zrealizowany w ciągu okresu sprawozdawczego na pozycji pierwotnej oblicza się jako różnicę pomiędzy:

- 1) wartością godziwą tej pozycji według cen zamknięcia rynku z ostatniego dnia roboczego danego okresu sprawozdawczego a jej wartością godziwą według cen zamknięcia rynku z ostatniego dnia roboczego poprzedniego okresu sprawozdawczego – jeśli pozycja pierwotna była utrzymywana przez cały okres sprawozdawczy,
- 2) wartością tej pozycji według cen transakcyjnych a jej wartością godziwą według cen zamknięcia rynku z ostatniego dnia roboczego poprzedniego okresu sprawozdawczego – jeśli pozycja pierwotna powstała w poprzednim okresie sprawozdawczym i została zlikwidowana w trakcie danego okresu sprawozdawczego,
- 3) wartością godziwą tej pozycji według cen zamknięcia rynku z ostatniego dnia roboczego danego okresu sprawozdawczego a jej wartością według cen transakcyjnych – jeśli pozycja pierwotna powstała w trakcie okresu sprawozdawczego i nie została w tym okresie zlikwidowana,
- 4) wartościami pozycji pierwotnych według cen transakcyjnych – jeśli pozycja pierwotna powstała i została zlikwidowana w trakcie okresu sprawozdawczego.

3. Za wartość godziwą przyjmuje się kwotę, za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązanymi ze sobą stronami. Wartość godziwą instrumentów finansowych znajdujących się w obrocie na aktywnym rynku stanowi cena rynkowa pomniejszona o koszty związane z przeprowadzeniem transakcji, gdyby ich wysokość była znacząca. Cenę rynkową aktywów finansowych posiadanych przez jednostkę oraz zobowiązań finansowych, które jednostka zamierza zaciągnąć, stanowi zgłoszona na rynku bieżąca oferta kupna, natomiast cenę rynkową aktywów finansowych, które jednostka zamierza na- być, oraz zaciągniętych zobowiązań finansowych stanowi zgłoszona na rynek bieżąca oferta sprzedaży.

4. W przypadku braku wiarygodnych informacji o cenach, o których mowa w ust. 2 i 3, bank dokonuje ich szacowania za pomocą technik estymacyjnych.

§ 5. Bank obowiązany jest opracować w formie pisemnej wewnętrzną procedurę, zatwierdzoną przez zarząd banku, obejmującą szczegółowe zasady wyodrębniania portfela handlowego i bankowego, wyznaczania pozycji pierwotnych, ustalania wyniku rynkowego zrealizowanego na pozycjach pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, ustalania straty zrealizowanej na pozycjach pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela bankowego oraz stosowania technik estymacyjnych.

§ 6. 1. Dodatkowe pozycje bilansu banku, zwane dalej kapitałem krótkoterminowym, określa się jako:

1) sumę:

- a) zysku rynkowego na wszystkich pozycjach pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, zrealizowanego w bieżącym okresie sprawozdawczym, pomniejszonego o znane obciążenia, w tym dywidendy,
- b) straty (ze znakiem ujemnym) zrealizowanej na wszystkich pozycjach pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela bankowego, zrealizowanej w bieżącym okresie sprawozdawczym, w części nieujętej w funduszach własnych,
- c) zobowiązań z tytułu otrzymanych pożyczek podporządkowanych spełniających warunki wymienione w ust. 2,
- d) wartości kapitału podmiotów zależnych – w przypadku gdy bank podlega nadzorowi skonsolidowanemu, a wartość kapitału podmiotu zależnego jest ujemna,
- e) aktywów niepiłynnych zdefiniowanych w ust. 3 (ze znakiem ujemnym),

w przypadku gdy suma ta jest dodatnia,

2) zero – w przypadku gdy suma, o której mowa w pkt 1, jest niedodatnia.

2. Zobowiązanie z tytułu pożyczki podporządkowanej, uwzględnione w kapitale krótkoterminowym, musi spełniać następujące warunki:

- 1) pożyczka nie została zaliczona do funduszy własnych,
- 2) termin pozostający do spłaty pożyczki wynosi co najmniej 2 lata,
- 3) środki z tytułu pożyczki zostały w pełni wpłacone,
- 4) umowa pożyczki uniemożliwia spłatę pożyczki przed umownym terminem bez zgody Komisji Nadzoru Bankowego, w innych okolicznościach niż likwidacja lub upadłość banku,
- 5) umowa pożyczki uniemożliwia spłatę kapitału i odsetek w sytuacji, gdyby miało to spowodować naruszenie spełnienia norm, o których mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe,
- 6) zaliczona do kapitału krótkoterminowego kwota otrzymanych pożyczek podporządkowanych nie przekracza 150% kwoty, o jaką fundusze podstawowe przewyższają wyższą z kwot:
  - a) połowę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
  - b) różnicę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego i funduszy uzupełniających.

3. Aktywa niepłynne, pomniejszające kapitał krótkoterminowy, obejmują:

- 1) aktywa trwałe banku, z wyłączeniem:
  - a) pozycji stanowiących prawne zabezpieczenie zobowiązań banku,
  - b) pozycji pomniejszających fundusze własne banku,
- 2) fizyczne zapasy towarów, nieujęte w rachunku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów.

4. Bank uwzględniający zobowiązanie z tytułu przyjętej pożyczki podporządkowanej w kapitale krótkoterminowym obowiązany jest zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o zamierzonej spłacie pożyczki powodującej obniżenie sumy funduszy własnych i kapitału krótkoterminowego do poziomu niższego niż 120% całkowitego wymogu kapitałowego.

5. Kapitał krótkoterminowy wyznaczają i wykorzystują przy ustalaniu przestrzegania normy, o której mowa w art. 128 ustawy – Prawo bankowe, wyłącznie banki, których skala działalności handlowej jest znacząca i tylko na pokrycie wymogów kapitałowych, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 5 – 10.

§ 7. 1. Wymogi kapitałowe oblicza się z tytułu:

- 1) ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego – zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały,
- 2) ryzyka kredytowego w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały,
- 3) ryzyka walutowego w zakresie portfela bankowego i handlowego łącznie – zgodnie z załącznikiem nr 4 do uchwały,
- 4) ryzyka cen towarów w zakresie portfela bankowego i handlowego łącznie – zgodnie z załącznikiem nr 5 do uchwały,
- 5) ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 6 do uchwały,
- 6) ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 7 do uchwały,
- 7) ryzyka ogólnego stóp procentowych w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 8 do uchwały,
- 8) ryzyka rozliczenia-dostawy oraz ryzyka kontrahenta w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 9 do uchwały,
- 9) przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności – zgodnie z załącznikiem nr 10 do uchwały,
- 10) ryzyka gwarantowania emisji papierów wartościowych w zakresie portfela handlowego – zgodnie z załącznikiem nr 11 do uchwały,
- 11) innych rodzajów ryzyka – w zakresie i wysokości adekwatnej do ponoszonego ryzyka.

2. Suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka prowadzonej działalności, o której mowa w art. 128 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe, zwana dalej całkowitym wymogiem kapitałowym, obejmuje:

- 1) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 3–11 – w przypadku banków, których skala działalności handlowej jest znacząca,
- 2) wymogi kapitałowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4 i pkt 9 i 11 – w przypadku banków, których skala działalności handlowej nie jest znacząca.

§ 8. Obliczając wymogi kapitałowe, o których mowa w § 7, bank powinien uwzględnić ryzyko braku płynności rynku.

§ 9. 1. Do obliczania wymogów kapitałowych:

- 1) o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 3–5 i pkt 7, można stosować metodę wartości zagrożonej opisaną w załączniku nr 12 do uchwały,
- 2) o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 3, można stosować metodę mieszaną opisaną w części II ust. 3 załącznika nr 4 do uchwały.

2. Metody, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane przez bank, jeżeli:

- 1) bank wystąpi do Komisji Nadzoru Bankowego z wnioskiem w tej sprawie i uzyska zgodę na stosowanie wybranej metody,
- 2) ustalona dla wybranej metody na dzień przedłożenia wniosku, na podstawie weryfikacji historycznej, o której mowa w części III ust. 1 załącznika nr 12 do uchwały, liczba dni – spośród ostatnich 250 dni roboczych, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy – nie przewyższa 10.

3. Przedłożony Komisji Nadzoru Bankowego wniosek o zgodę na stosowanie przez bank metody wartości zagrożonej lub metody mieszanej, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, powinien zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie wybranej metody i zakresu jej stosowania do obliczania wymogów kapitałowych,
- 2) procedury zarządzania ryzykiem, uwzględniające w szczególności przepisy części I ust. 3 załącznika nr 12 do uchwały,
- 3) opis metody obliczania wartości zagrożonej (model wartości zagrożonej), uwzględniający w szczególności zapisy części II załącznika nr 12 do uchwały oraz wskazanie sposobu uwzględnienia w modelu wymagań opisanych w części II ust. 3 załącznika nr 12 do uchwały,
- 4) szczegółowe kryteria wyodrębnienia sald objętych modelem wartości zagrożonej, o których mowa w części II ust. 3 załącznika nr 4 do uchwały, wraz z uzasadnieniem,
- 5) procedury wewnętrznej kontroli wypełnienia wymogów kapitałowych,
- 6) specyfikację i weryfikację założeń modelu wartości zagrożonej,
- 7) opis źródeł i metod aktualizacji danych wykorzystywanych w modelu wartości zagrożonej,
- 8) sposób szacowania parametrów modelu wartości zagrożonej (w tym schemat ważenia danych),
- 9) opis specyfiki sytuacji banku w zakresie podejmowanego ryzyka, uwzględniający w szczególności przepisy części II ust. 3 załącznika nr 12 do uchwały,
- 10) założenia i opis przyjętych zasad weryfikacji modelu wartości zagrożonej, o których mowa w części III załącznika nr 12 do uchwały, w tym szczegółowych zasad wyznaczania strat rynkowych i strat hipotetycznych,
- 11) analizę zastosowania modelu wartości zagrożonej do obliczania wymogów kapitałowych za okres roku poprzedzającego datę przedłożenia wniosku, wraz z analizą wypełnienia tego wniosku.

4. Bank stosujący metody, o których mowa w ust. 1, obowiązany jest zaniechać ich stosowania począwszy od dnia, w którym ustalona na podstawie weryfikacji historycznej, o której mowa w części III ust. 1 załącznika nr 12 do uchwały, liczba dni – spośród ostatnich 250 dni roboczych, w których dzienna strata rynkowa na pozycjach pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy – przewyższa 10, lub od dnia, w którym zmienił się stan faktyczny w stosunku do danych wymienionych w ust. 3 pkt 1–10.

§ 10. 1. W razie przekroczenia normy, o której mowa w art. 128 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe, bank niezwłocznie przesyła do Komisji Nadzoru Bankowego zawiadomienie sporządzone według wzoru określonego w załączniku nr 13 do uchwały.

2. Bank, realizujący program naprawczy lub przejmujący inny bank zagrożony upadłością lub likwidacją ze względu na złą sytuację ekonomiczną, wykonuje obowiązek, o którym mowa w ust. 1, poprzez przekazywanie do NBP danych określonych w uchwale nr 15/1999 Zarządu NBP z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 10, poz. 15, z 2000 r. Nr 4, poz. 7 oraz z 2001 r. Nr 2, poz. 4 i Nr 16, poz. 31).

§ 11. Współczynnik wypłacalności banku oblicza się w procentach jako pomnożony przez 100 ułamek, którego:

- 1) licznikiem jest wartość funduszy własnych powiększona o kapitał krótkoterminowy i pomniejszona o kwotę przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
- 2) mianownikiem jest pomnożony przez 12,5 całkowity wymóg kapitałowy.

§ 12. 1. Z zachowaniem wymogów określonych w art. 128 ustawy – Prawo bankowe, bank podlegający nadzorowi skonsolidowanemu, zgodnie z art. 141f tej ustawy, oblicza:

- 1) wymogi kapitałowe i współczynnik wypłacalności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, stosując odpowiednio zasady określone w uchwale, uwzględniając przy tym powiązania z podmiotami zależnymi – w sposób określony w ust. 2,
- 2) progi koncentracji kapitałowej – stosując odpowiednio zasady określone w art. 128 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, uwzględniając przy tym powiązania banku z podmiotami zależnymi poprzez przyjęcie za podstawę obliczania tych progów funduszy własnych obliczonych w sposób określony w ust. 2 pkt 1.

2. Dla celów przeprowadzenia obliczeń, o których mowa w ust. 1, bank podlegający nadzorowi skonsolidowanemu oblicza:

- 1) fundusze własne – zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 6/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej dla potrzeb stosowania

norm i granic określonych ustawą – Prawo bankowe, wysokości, szczegółowego zakresu i warunków pomniejszenia funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających banku, wysokości i warunków ich zaliczania, innych pomniejszych funduszy własnych banku, wysokości i warunków pomniejszenia o nie funduszy własnych oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 44) – dla banków podlegających nadzorowi skonsolidowanemu,

- 2) dodatkowe pozycje bilansu, o których mowa w art. 128 ust. 6 pkt 1 – stosując odpowiednio zasady określone w uchwale, na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego banku, tak jakby bank oraz podmioty od niego zależne stanowiły jeden bank,
- 3) limity koncentracji wierzytelności – zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 7/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy ustalaniu przestrzegania limitów koncentracji wierzytelności, określenia innych wierzytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji wierzytelności oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu w rachunku koncentracji wierzytelności (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 45) – dla banków podlegających nadzorowi skonsolidowanemu.

§ 13. Do dnia 31 grudnia 2002 r. do obliczania skali działalności handlowej bank może nie stosować kryteriów określonych w § 3 ust. 2 pkt 1 i 3.

§ 14. Do dnia 30 marca 2002 r. bank oblicza całkowity wymóg kapitałowy jako sumę wymogów, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1–4 i pkt 11 obliczonych dla wszystkich pozycji pierwotnych oraz kwoty równej 1% sumy aktywów i zobowiązań pozabilansowych banku ważonych ryzykiem, o której mowa w załączniku nr 3 do uchwały.

§ 15. 1. Traci moc uchwała nr 2/2000 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 8 listopada 2000 r. w sprawie ustalenia normy dopuszczalnego ryzyka walutowego w działalności banków (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 27) z wyjątkiem § 9 ust. 2 tej uchwały.

2. Zawiadomienia, o których mowa w § 6 ust. 2 uchwały, o której mowa w ust. 1, oraz zawiadomienia, o których mowa w części I ust. 2 pkt 3 lit. f i części II ust. 1 pkt 2 załącznika nr 1 do tej uchwały zachowują ważność do czasu zmiany stanu faktycznego przedstawionego przez bank w zawiadomieniu.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem § 2 – § 5, § 7 ust. 2 oraz § 13, które wchodzi w życie z dniem 31 marca 2002 r.

Przewodniczący
Komisji Nadzoru Bankowego:
L. Balcerowicz

**Załącznik nr 1 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OGÓLNE ZASADY OBLICZANIA POZYCJI W INSTRUMENTACH BAZOWYCH

1. Salda uwzględniane w rachunku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych powinny być wyrażone w wartości bilansowej, przy czym salda walutowe przelicza się według kursów ustalanych w trybie przyjętym dla wyceny tych sald, tak jak na dzień bilansowy.
2. Instrumenty bazowe zdefiniowano dla potrzeb każdego z załączników, odpowiednio w załącznikach nr 4–9 do uchwały.
3. Pozycje w instrumentach bazowych oblicza się z uwzględnieniem zasad szczególnych określonych w załącznikach nr 4–9 do uchwały.
4. Dla potrzeb rachunku adekwatności kapitałowej dzień zapadalności pozycji pierwotnej (instrumentu bazowego) oznacza wynikający z umowy ostateczny dzień spłaty wszystkich zobowiązań związanych z pozycją pierwotną (instrumentem bazowym).

I. Wyznaczanie pozycji pierwotnych

1. Pozycja pierwotna długa (krótka) w danym instrumencie bazowym oznacza saldo Wn (Ma) wynikające z operacji, przypisane instrumentowi bazowemu tej operacji i określone jego kwotą, przy czym:

- 1) bilansowa pozycja pierwotna długa (krótka) – oznacza saldo aktywów (pasywów) bilansu wynikające z operacji, której przedmiotem jest dany instrument bazowy,
- 2) pozabilansowa pozycja pierwotna długa (krótka) – oznacza saldo pozabilansowe wyrażające, z zastrzeżeniem ust. 2, wartość instrumentów bazowych do otrzymania (wydania) w ramach operacji, której przedmiotem jest dany instrument bazowy, bez względu na to, czy operacja ta rozliczana jest poprzez dostarczenie instrumentu bazowego, czy też poprzez zapłatę różnicy wynikającej z potrącenia wzajemnych zobowiązań,
- 3) indeksowana pozycja pierwotna długa (krótka) – oznacza bilansową lub pozabilansową pozycję pierwotną długą (krótką) wynikającą z operacji, której przedmiotem jest indeksowany do danego instrumentu bazowego lub w inny sposób obciążony ryzykiem związanym z danym instrumentem bazowym (np. poprzez indeksowanie odsetek obliczanych w złotych lub poprzez wymóg aktualizacji wartości złotowej salda z tytułu zmian kursów walutowych – rezerwy celowe tworzone w złotych na należności walutowe), przy czym indeksowanie do danego instrumentu bazowego oznacza uzależnienie wartości przedmiotu operacji od parametru cenowego odpowiadającego danemu instrumentowi bazowemu.

2. Operacje, których wynikiem jest pozabilansowa pozycja pierwotna, obejmują:

- 1) operacje pozabilansowe o charakterze gwarancyjnym,
- 2) operacje pozabilansowe dotyczące finansowania,

3) transakcje pozabilansowe.

3. Transakcje pozabilansowe obejmują:

- 1) transakcje bieżące, oznaczające umowy kupna, sprzedaży lub zamiany instrumentów bazowych, których rozliczenie nastąpi w określonym w umowie przyszłym terminie nie dłuższym niż dwa dni robocze, przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego,
- 2) transakcje terminowe proste, oznaczające umowy kupna, sprzedaży lub zamiany instrumentów bazowych, których rozliczenie nastąpi w umowie przyszłym terminie dłuższym niż dwa dni robocze, przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego,
- 3) transakcje terminowe opcyjne (opcje), oznaczające umowy kupna, sprzedaży lub zamiany prawa do nabycia lub zbycia określonej ilości instrumentu bazowego, których rozliczenie nastąpi w określonym w umowie przyszłym terminie lub okresie, przy z góry ustalonym poziomie parametru cenowego, przy czym:
  - a) opcje należy uwzględniać w rachunku pozycji pierwotnych w kwotach ich ekwiwalentów delta, równych wartościom nominalnym instrumentów bazowych do otrzymania lub wydania, pomnożonym przez odpowiadający im współczynnik delta,
  - b) współczynnik delta opcji rozumiany jest jako iloraz zmiany wartości opcji i implikującego tę zmianę dowolnie małego przyrostu wartości instrumentu bazowego opcji,
  - c) w przypadku opcji oferowanych w obrocie giełdowym należy stosować współczynniki delta ustalone przez giełdy tych transakcji,
  - d) w przypadku opcji oferowanych w obrocie pozagiełdowym bank stosuje współczynniki delta obliczone na podstawie własnych modeli wyceny opcji,
  - e) w przypadku, o którym mowa w lit. d, bank obowiązany jest uzyskać zgodę Komisji Nadzoru Bankowego wydaną na podstawie wniosku banku zawierającego:
    - opis modelu wyceny opcji, stanowiącego podstawę obliczania współczynnika delta,
    - specyfikację i weryfikację założeń modelu wyceny opcji,
    - specyfikację produktową zakresu stosowania modelu wyceny opcji,
    - opis źródeł i metod aktualizacji danych wykorzystywanych przez model wyceny opcji,
    - sposób szacowania parametrów modelu wyceny opcji,
    - procedury wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykiem oraz księgowej ewidencji transakcji opcyjnych,
  - f) bank, który dokonuje terminowych transakcji opcyjnych tylko i wyłącznie w sposób zapewniający jednoczesne (každorazowe i natych-

- miastowe) zawarcie przeciwstawnej terminowej transakcji opcyjnej o tych samych parametrach, zwolniony jest z obowiązku, o którym mowa w lit. e),
- 4) transakcje terminowe złożone, oznaczające jeden z poniższych typów transakcji:
- a) transakcję terminową opcyjną uprawniającą do zawarcia transakcji terminowej prostej. W tym przypadku transakcji terminowej złożonej przypisuje się wartości instrumentów bazowych do otrzymania i instrumentów bazowych do wydania związanych z transakcją terminową prostą i uwzględnia się je w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w pkt 3,
- b) transakcję polegającą na jednoczesnym zawarciu kilku transakcji bieżących, terminowych prostych lub terminowych opcyjnych. W tym przypadku z transakcji terminowej złożonej wyodrębnia się transakcje składowe (transakcje bieżące, transakcje terminowe proste lub transakcje terminowe opcyjne) i uwzględnia się je w rachunku pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1 – 3.

II. Obliczanie pozycji zagregowanych

1. Pozycję netto w danym instrumencie bazowym oblicza się jako bezwzględną wartość różnicy pomiędzy sumą długich i sumą krótkich pozycji pierwotnych bilansowych, pozabilansowych i indeksowanych w danym instrumencie bazowym, przy czym pozycję tę oznacza się jako:
- 1) długą – gdy różnica ta jest większa od zera,
  - 2) krótką – gdy różnica ta jest mniejsza od zera,
  - 3) domkniętą – gdy różnica ta jest równa zero.
2. Pozycję całkowitą oblicza się jako:
- 1) sumę długich lub sumę krótkich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych, w zależności od tego, która z tych sum jest wyższa co do bezwzględnej wartości,
  - 2) sumę długich pozycji netto w poszczególnych instrumentach bazowych – gdy sumy, o których mowa w pkt 1, są sobie równe co do bezwzględnej wartości.
3. Globalną pozycję netto oblicza się jako różnicę bezwzględnych wartości sumy długich i sumy krótkich pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych.
4. Globalną pozycję brutto oblicza się jako sumę bezwzględnych wartości pozycji pierwotnych długich i pozycji pierwotnych krótkich w instrumentach bazowych.

Załącznik nr 2 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)

PORTFEL HANDLOWY I PORTFEL BANKOWY

Wyszczególnienie (wg rodzajów operacji, instrumentów bazowych)	Portfel handlowy	Portfel bankowy	Portfel handlowy i bankowy razem
	kwoty nominalne operacji w tys. zł		
Pozycje bilansowe:			
Razem pozycje bilansowe			
Pozycje pozabilansowe:			
Razem pozycje pozabilansowe			
Razem pozycje bilansowe i pozabilansowe			
Skala działalności handlowej			

**Załącznik nr 3 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

I. Uwagi ogólne

1. Banki, których skala działalności handlowej nie jest znacząca, obliczają wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego i portfela handlowego łącznie.
2. Banki, których skala działalności handlowej jest znacząca, obliczają wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego w zakresie portfela bankowego.
3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem, pomnożoną przez 8%.
4. Klasyfikację podmiotów dla celów przypisania wag ryzyka poszczególnym kategoriom aktywów i zobowiązań pozabilansowych określa część II załącznika.
5. Sumę aktywów ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości poszczególnych kategorii aktywów pomnożonych przez przypisane im procentowe wagi ryzyka, zgodnie z częścią III załącznika.
6. Sumę zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę iloczynów ekwiwalentów bilansowych udzielonych zobowiązań pozabilansowych i odpowiadających im procentowych wag ryzyka kontrahenta, określonych w części IV ust. 4 załącznika.
7. Ekwiwalent bilansowy udzielonego zobowiązania pozabilansowego oblicza się:
  - 1) jako iloczyn wartości udzielonego zobowiązania pozabilansowego i przypisanej mu procentowej wagi ryzyka produktu, określonej w części IV ust. 2 załącznika – w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze gwarancyjnym i finansowym,
  - 2) zgodnie z częścią IV ust. 3 załącznika – w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych wynikających z transakcji pozabilansowych.
8. Aktywom i udzielonym zobowiązaniom pozabilansowym, których spłata uzależniona jest od podmiotu innego niż dłużnik, przypisuje się wyższą z wag ryzyka przypisanych dłużnikowi lub temu podmiotowi.
9. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, wartości poszczególnych kategorii aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ujmuje się w kwotach wykazanych w informacji przekazywanej przez banki do NBP zgodnie z uchwałą nr 15/1999 Zarządu NBP z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej oraz okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 10, poz.15, z 2000 r. Nr 4, poz.7 oraz z 2001 r. Nr 2, poz. 4 i Nr 16, poz.31).

II. Klasyfikacja podmiotów

W klasyfikacji podmiotów przedstawionej w ust. 1–3 przez państwa należące do strefy A rozumie się:

- 1) państwa członkowskie Unii Europejskiej (EU),
- 2) państwa członkowskie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD),
- 3) państwa, które zawarły porozumienia w sprawie udzielania kredytów z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (IMF), w związku z Ogólnym Porozumieniem o Zaciąganiu Kredytów (GAB).

Strefa A nie obejmuje państw, które restrukturyzują lub restrukturyzowały swoje zadłużenie zagraniczne w ciągu ostatnich 5 lat lub od momentu przyjęcia do UE lub OECD w przypadku członków tych organizacji.

1. Podmioty klasy I

- 1) banki centralne i rządy państw należących do strefy A oraz Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej (a także instytucje rządowe szczebla centralnego) i Narodowy Bank Polski,
- 2) Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych KUBE,
- 3) Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
- 4) wiarygodne giełdy i izby rozliczeniowe, wymagające codziennego regulowania depozytów zabezpieczających – w przypadku gdy są one stroną transakcji pozabilansowej (oceny wiarygodności giełdy lub izby rozliczeniowej dokonuje bank i przekazuje tę ocenę Komisji Nadzoru Bankowego, która może zmienić proponowaną przez bank kwalifikację).

2. Podmioty klasy II

- 1) banki mające siedzibę w państwach należących do strefy A oraz banki mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) władze lokalne lub regionalne państw należących do strefy A oraz jednostki samorządów terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej i ich związki,
- 3) wielostronne banki rozwoju:
  - a) Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju,
  - b) Międzynarodowa Korporacja Finansowa,
  - c) Międzyamerykański Bank Rozwoju,
  - d) Azjatycki Bank Rozwoju,
  - e) Afrykański Bank Rozwoju,
  - f) Fundusz Przesiedleńczy Rady Europy,
  - g) Nordycki Bank Inwestycyjny,
  - h) Karaibski Bank Rozwoju,
  - i) Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju,
  - j) Europejski Fundusz Inwestycyjny,
  - k) Międzyamerykańska Korporacja Inwestycyjna.
- 4) Europejski Bank Inwestycyjny.

3. Podmioty klasy III

Podmioty niezaliczone do klasy I lub II.

III. Procentowe wagi ryzyka aktywów

W przedstawionej poniżej klasyfikacji aktywów „należności” rozumiane są w kwocie netto (brutto po pomniejszeniu).

szeniu o utworzone rezerwy celowe) łącznie z należnymi odsetkami, w tym także skapitalizowanymi.

1. Waga ryzyka 0%:

- 1) kasa,
- 2) środki banku zrzeszonego na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku, w którym jest on zrzeszony,
- 3) należności od podmiotów klasy I,
- 4) należności od podmiotów klasy II i III, w części zabezpieczonej:
  - a) kwotą pieniężną przelaną na rachunek banku, zgodnie z art. 102 ustawy – Prawo bankowe,
  - b) gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy I,
  - c) dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy I,
- 5) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy I,
- 6) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy II lub III, w części gwarantowanej (poręczonej) przez podmioty klasy I,
- 7) aktywa niewymienione w pkt 3–6 pomniejszające fundusze własne (w tym aktywa nie płynne i aktywa biur maklerskich funkcjonujących w strukturach banku – w przypadku gdy fundusze własne tych biur zostały wyłączone z funduszy własnych banku).

2. Waga ryzyka 20%:

- 1) należności od podmiotów klasy II, w części nieobjętej wagą ryzyka 0%,
- 2) należności od podmiotów klasy III, w części nieobjętej wagą ryzyka 0%, ale zabezpieczonej:
  - a) gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy II,
  - b) dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy II,
- 3) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy II,
- 4) dłużne papiery wartościowe, których emitentem jest podmiot klasy III, w części nieobjętej wagą ryzyka 0%, ale gwarantowanej (poręczonej) przez podmioty klasy II.

3. Waga ryzyka 50%:

- 1) należności od podmiotów klasy III, w części nieobjętej wagami ryzyka 0% i 20%, ale zabezpieczonej hipoteką ustanowioną na nieruchomości mieszkalnej, którą dłużnik zamieszkuje lub będzie zamieszkiwał bądź też oddał lub odda w najem lub dzierżawę,
- 2) pozostałe bilansowe konta rozrachunkowe (konta porządkujące).

4. Waga ryzyka 100%:

- 1) należności nieobjęte wagami ryzyka 0%, 20% lub 50% (w tym należności z tytułu rozrachunków z kontrahentami, których tożsamości nie można ustalić),
- 2) papiery wartościowe, w części nieobjętej wagami ryzyka 0%, 20% lub 50%, udziały i inne składniki funduszy własnych innych podmiotów, niepomniejszające funduszy własnych banku,
- 3) pozostałe aktywa niepomniejszające funduszy własnych banku.

IV. Klasyfikacja udzielonych zobowiązań finansowych

1. Saldowanie wzajemnych zobowiązań z tytułu transakcji pozabilansowych

W przypadku zawarcia przez bank umowy ramowej, o której mowa w art. 103 ust.1 ustawy – Prawo bankowe, termin „udzielone zobowiązania pozabilansowe” rozumiany jest w kwocie równej:

- 1) różnicy pomiędzy wartością wynikającą z wykonania umowy ramowej należności od kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pozabilansowych i zobowiązań banku wobec tego kontrahenta z tytułu zawartych transakcji pozabilansowych – jeżeli różnica ta jest dodatnia,
- 2) zero – jeżeli różnica, o której mowa w pkt 1, jest ujemna.

2. Procentowe wagi ryzyka produktu

1) Waga ryzyka produktu 0% (ryzyko niskie):

- a) niewykorzystane zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności do jednego roku lub które można bezwarunkowo wypowiedzieć w każdej chwili bez uprzedzenia,
- b) transakcje sprzedaży opcji.

2) Waga ryzyka produktu 20% (ryzyko nisko-średnie):

- a) udzielone akredytywy dokumentowe, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar,
- b) inne udzielone zobowiązania wygasające z chwilą realizacji transakcji będącej ich podstawą, dla których zabezpieczenie stanowi wysłany towar.

3) Waga ryzyka produktu 50% (ryzyko średnie):

- a) akredytywy dokumentowe otwarte i akredytywy dokumentowe potwierdzone, z wyłączeniem akredytyw objętych wagą ryzyka produktu 20%,
- b) udzielone gwarancje jakości odsprzedawanych towarów i gwarancje zapłaty odszkodowania (w szczególności gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania umowy, gwarancje zapłaty cła i gwarancje zapłaty podatku) oraz inne udzielone gwarancje i poręczenia niestanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
- c) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające niestanowiące zabezpieczenia aktywów osób trzecich,
- d) niewykorzystane udzielone zobowiązania kredytowe (zobowiązania udzielenia kredytu, zakupu papierów wartościowych, udzielenia gwarancji, poręczenia lub akceptu) z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku.

4) Waga ryzyka produktu 100% (ryzyko wysokie):

- a) udzielone gwarancje i poręczenia zabezpieczające aktywa osób trzecich,
- b) nieodwołalne akredytywy zabezpieczające aktywa osób trzecich,
- c) udzielone akcepty,
- d) udzielone poręczenia wekslowe,

- e) udzielone zobowiązania z tytułu transakcji z prawem zwrotu przedmiotu transakcji lub roszczeń z nim związanych,
- f) umowy sprzedaży aktywów z przyrzeczeniem odkupu, jeśli inne przepisy wymagają ich ujmowania jako kategorii pozabilansowych,
- g) nieopłacona część akcji i papierów wartościowych,
- h) pozostałe udzielone zobowiązania pozabilansowe, z wyłączeniem transakcji pozabilansowych.

3. Obliczanie ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych

Dla celów obliczania ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych (z wyłączeniem transakcji sprzedaży opcji) stosuje się:

- metodę wyceny rynkowej, określoną w pkt 1:
  - do transakcji zaliczonych do portfela handlowego w banku, którego skala działalności handlowej jest znacząca,
  - do transakcji, których instrumentem bazowym są kapitałowe papiery wartościowe, metale szlachetne, z wyjątkiem złota, oraz wszystkie inne towary,

- metodę wyceny rynkowej lub metodę zaangażowania pierwotnego, określoną w pkt 2 – do pozostałych transakcji.

- 1) Metoda wyceny rynkowej
  - a) ekwiwalent bilansowy zobowiązania pozabilansowego oblicza się jako sumę kosztu zastąpienia i oczekiwanej przyszłej straty,
  - b) za koszt zastąpienia przyjmuje się:
    - wynik rynkowy na pozycjach pierwotnych wynikających z danego zobowiązania, zrealizowany w okresie od powstania zobowiązania – gdy jest on dodatni,
    - zero – gdy wyżej wymieniony wynik nie jest dodatni,
  - c) oczekiwaną przyszłą stratę oblicza się jako iloczyn nominalnej kwoty transakcji pomnożonej przez wagi ryzyka produktu przypisane poszczególnym transakcjom zgodnie z tabelą nr 1.
- 2) Metoda zaangażowania pierwotnego

Ekwiwalent bilansowy zobowiązania pozabilansowego oblicza się jako iloczyn teoretycznej (nominalnej) wartości instrumentu bazowego transakcji i współczynnika konwersji kredytowej przypisanego transakcji na podstawie tabeli nr 2.

Tabela nr 1

Lp.	Kategoria transakcji ¹	Rezydualny termin zapadalności ²			
		Do 14 dni	Powyżej 14 dni – do 3 mcy	Powyżej 3 mcy – do 1 roku	Powyżej 1 roku za każdy rozp. rok ³
		(w %)			
	A	B	C	D	E
1	Transakcje stopy procentowej	0,00	0,25	0,50	1,00
2	Transakcje walutowe	0,00	1,00	3,00	5,00
3	Transakcje ceny złota	0,00	1,00	3,00	5,00
4	Transakcje ceny akcji	2,00	4,00	6,00	8,00
5	Transakcje cen towarów	4,00	6,00	10,00	12,00
6	Inne	6,00	8,00	12,00	15,00

¹ Transakcje, których instrument bazowy jest wyrażony w walucie obcej, zalicza się do transakcji walutowych, z tym że jednowalutowe transakcje zamiany stopy procentowej zalicza się do transakcji stopy procentowej.

² Od dnia sprawozdawczego do ustalonego dnia zapadalności transakcji.

³ Maksymalnie do 100% łącznie za cały okres trwania transakcji.

Tabela nr 2

Lp.	Kategoria transakcji ¹	Pierwotny termin zapadalności ²			
		Do 14 dni	Powyżej 14 dni – do 3 mcy	Powyżej 3 mcy – do 1 roku	Powyżej 1 roku za każdy rozp. rok ³
		(w %)			
	A	B	C	D	E
1	Transakcje stopy procentowej	0,00	0,50	1,00	1,00
2	Transakcje walutowe	0,00	2,00	5,00	5,00
3	Transakcje ceny złota	1,00	2,00	5,00	5,00

¹ Transakcje, których instrument bazowy jest wyrażony w walucie obcej, zalicza się do transakcji walutowych, z tym że jednowalutowe transakcje zamiany stopy procentowej zalicza się do transakcji stopy procentowej.

² Od dnia zawarcia transakcji do ustalonego dnia jej zapadalności.

³ Maksymalnie do 100% łącznie za cały okres trwania transakcji.

4. Procentowe wagi ryzyka kontrahenta

- 1) Waga ryzyka kontrahenta 0%:
  - a) podmioty klasy I,

- b) podmioty klasy II i III, w zakresie operacji pozabilansowych z tymi podmiotami w części zabezpieczonej:

- przelewem środków pieniężnych na rachunek banku, zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe,
  - gwarancjami (poręczeniami) udzielonymi przez podmioty klasy I,
  - dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy I.
- 2) Waga ryzyka kontrahenta 20%:
- a) podmioty klasy II w zakresie operacji pozabilansowych nieobjętych wagą ryzyka kontrahenta 0%,
  - b) podmioty klasy III w zakresie operacji pozabilansowych nieobjętych wagą ryzyka kontrahenta 0%, w części zabezpieczonej:
- gwarancjami (poręczeniami), udzielonymi przez podmioty klasy II,
  - dłużnymi papierami wartościowymi, których emitentem jest podmiot klasy II.
- 3) Waga ryzyka kontrahenta 50%:
Podmioty klasy III w zakresie transakcji pozabilansowych nieobjętych niższymi wagami ryzyka kontrahenta.
- 4) Waga ryzyka kontrahenta 100%:
Podmioty klasy III w zakresie operacji pozabilansowych nieobjętych niższymi wagami ryzyka kontrahenta.

**Załącznik nr 4 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA WALUTOWEGO

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

1. Pozycje walutowe oraz pozycje w złocie oblicza się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do uchwały, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne waluty obce oraz złoto, a także wszelkie inne instrumenty bazowe wyrażone w walucie obcej,
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć kursy walut obcych oraz cenę złota.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, wybrane walutowe pozycje pierwotne mogą być uznane za pozycje o charakterze strukturalnym, które podlegają wyłączeniu z rachunku pozycji walutowych, przy czym:

- 1) walutowe pozycje pierwotne o charakterze strukturalnym rozumiane są jako długoterminowe walutowe salda bilansowe związane z posiadaniem i utrzymywaniem:
  - a) nieruchomości – do 31 grudnia 2002 r.,
  - b) dotacji dla oddziałów zagranicznych banku oraz akcji i udziałów w podmiotach zależnych i stowarzyszonych, jeśli dotacje te oraz akcje i udziały pomniejszają fundusze własne banku,
  - c) sald transakcji mających na celu zabezpieczenie adekwatności kapitałowej banku przed ryzykiem walutowym,
- 2) przed wyłączeniem bank obowiązany jest poinformować Komisję Nadzoru Bankowego o uznaniu wybranych walutowych pozycji pierwotnych za pozycje strukturalne, przedkładając:
  - a) informacje dotyczące rodzaju, wielkości i struktury walutowej tych pozycji,
  - b) uzasadnienie celowości zastosowania wyłączenia w kontekście ekspozycji na ryzyko walutowe,
- 3) walutowe pozycje pierwotne uznane przez bank za pozycje o charakterze strukturalnym wyłącza się z rachunku pozycji walutowych w drodze korekty sumy bilansowej pozycji walutowej, pozabi-

lansowej pozycji walutowej i pozycji walutowej transakcji indeksowanych.

3. W przypadku zmian stanu faktycznego w stosunku do informacji wymienionych w ust. 2 pkt 2 bank zaprzestaje wyłączenia pozycji strukturalnych, chyba że uprzednio poinformuje Komisję Nadzoru Bankowego, stosując odpowiednio przepisy ust. 2 pkt 2.

4. Jeżeli kurs utworzonej na mocy porozumień międzynarodowych rozliczeniowej waluty obcej lub jednostki rozliczeniowej jest ustalany w stosunku do koszyka wybranych walut obcych, to salda wyrażone w tej walucie lub jednostce rozliczeniowej uwzględnia się odpowiednio w rachunku walutowych pozycji pierwotnych po ich rozłożeniu na waluty składowe.

5. Do sald bilansowych uwzględnianych w rachunku pozycji walutowych zalicza się składniki aktywów (ze znakiem „+”) i pasywów (ze znakiem „-”) związane z daną walutą obcą wykazywane w formularzach pakietu informacji nadsyłanej przez banki do NBP w kolumnie „dewizy” jako równowartość w złotych, ewidencjonowane w zespołach 0 – 6 Wzorcowego Planu Kont Banków (w rachunku nie uwzględnia się konta 5900 – Pozycja wymiany).

6. Do sald pozabilansowych uwzględnianych w rachunku pozycji walutowych zalicza się następujące składniki wykazywane w formularzach pakietu informacji nadsyłanej przez banki do NBP w kolumnie „dewizy” ewidencjonowane jako równowartość w złotych w zespole 9 Wzorcowego Planu Kont Banków (w rachunku nie uwzględnia się konta 9900 – Pozycja wymiany):

- 1) wartość walut obcych do otrzymania (ze znakiem „+”) i wartość walut obcych do wydania (ze znakiem „-”) z tytułu transakcji bieżących i transakcji terminowych prostych,
- 2) ekwiwalent delta wartości walut obcych do otrzymania (ze znakiem „+”) i wartości walut obcych do wydania (ze znakiem „-”) z tytułu terminowych transakcji opcyjnych,
- 3) wartość walut obcych do otrzymania (ze znakiem „+”) i wartość walut obcych do wydania (ze znakiem „-”) z tytułu terminowych transakcji złożo-

nych, po ich odpowiednim rozłożeniu i zastosowaniu zasad dotyczących transakcji bieżących i terminowych (prostych i opcyjnych).

7. Do sald złotych indeksowanych uwzględnianych w rachunku pozycji walutowych zalicza się wykazywane w formularzach pakietu informacji nadsyłanej przez banki do NBP w kolumnie „złote”, stanowiące transakcje złotowe indeksowane, składniki aktywów (ze znakiem „+”) i pasywów (ze znakiem „-”) ewidencjonowane w zespołach 0 – 6 Wzorcowego Planu Kont Banków oraz kwoty do otrzymania (ze znakiem „+”) i kwoty do wydania (ze znakiem „-”) ewidencjonowane w zespole 9 Wzorcowego Planu Kont Banków.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających zarówno z operacji zaliczonych do portfela bankowego, jak i dla operacji zaliczonych do portfela handlowego, metodą podstawową, określoną w ust. 1, metodą wartości zagrożonej, określoną w ust. 2, lub metodą mieszaną, określoną w ust. 3.

1. Metoda podstawowa

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się jako iloczyn:

- 1) w 2002 r. – 12%,
  - 2) począwszy od 1 stycznia 2003 r. – 8%
- oraz kwoty, o jaką wartość bezwzględna pozycji walutowej całkowitej przewyższa kwotę 2% funduszy własnych banku.

2. Metoda wartości zagrożonej

- 1) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się metodą wartości zagrożonej, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 12 do uchwały, przyjmując, że parametrami cenowymi są kursy walutowe lub cena złota.
- 2) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się metodą wartości zagrożonej dla wszystkich walutowych pozycji pierwotnych.

3. Metoda mieszana

- 1) Bank określa zakres zastosowania metody wartości zagrożonej poprzez wyodrębnienie walutowych pozycji pierwotnych objętych tą metodą.
- 2) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego dla walutowych pozycji pierwotnych objętych metodą wartości zagrożonej oblicza się poprzez odpowiednie zastosowanie do tych pozycji metody wartości zagrożonej.
- 3) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego dla walutowych pozycji pierwotnych nieobjętych metodą wartości zagrożonej oblicza się jako iloczyn:
  - a) w 2002 r. – 12%,
  - b) począwszy od 1 stycznia 2003 r. – 8%
 oraz wartości bezwzględnej kwoty obliczonej poprzez odpowiednie zastosowanie do tych pozycji zasad wyznaczania pozycji walutowej całkowitej.
- 4) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych, o których mowa w pkt 2 i 3.

**Załącznik nr 5 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA CEN TOWARÓW

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

1. Przez towary rozumie się dowolne materialne przedmioty handlu określone co do rodzaju i gatunku, których ilość może być wyrażona w fizycznych jednostkach miary, z wyłączeniem złota, środków trwałych oraz przedmiotów stanowiących prawne zabezpieczenia należności banku.

2. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów można pominąć pozycje pierwotne w towarach wynikające z operacji finansowania zapasów towarów.

3. Pozycje w towarach oblicza się dla poszczególnych towarów jednorodnych zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do uchwały, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne towary jednorodne,
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny towarów jednorodnych.

4. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów za towar jednorodny uznaje się:

- 1) towary identyczne,
- 2) towary wzajemnie zastępowalne,

3) towary będące bliskimi substytutami, jeśli współczynnik korelacji między zmianami cen tych towarów wynosi nie mniej niż 0,9 w okresie co najmniej jednego roku.

5. W przypadku występowania różnych cen towarów uznanych za towar jednorodny, cenę towaru jednorodnego wyznacza się jako średnią ważoną tych cen.

6. W rachunku łącznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen towarów pomija się równe co do wartości bezwzględnej przeciwstawne pozycje pierwotne w danym towarze jednorodnym, których termin zapadalności przypada:

- 1) w tym samym dniu,
- 2) w odstępie co najwyżej 10 dni, jeśli wynikają one z transakcji dokonywanych na rynkach z codziennymi datami dostaw.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających zarówno z operacji zaliczonych do portfela bankowego, jak i dla operacji zaliczonych do portfela handlowego, metodą uproszczoną, określoną w ust. 1, metodą terminów za-

padalności, określoną w ust. 2, lub metodą wartości zagrożonej, określoną w ust. 3.

1. Metoda uproszczona

- 1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen danego towaru jednorodnego oblicza się jako sumę:
  - a) 15% bezwzględnej wartości globalnej pozycji netto w danym towarze jednorodnym,
  - b) 3% globalnej pozycji brutto w danym towarze jednorodnym.
- 2) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednorodnych, obliczonych zgodnie z pkt 1.

2. Metoda terminów zapadalności

- 1) Pozycje pierwotne (długie lub krótkie) w danym towarze jednorodnym, wyznaczone zgodnie z częścią I, należy zaklasyfikować do jednego z przedziałów terminów zapadalności określonych w drugiej kolumnie poniższej tabeli:

Numer przedziału	Przedziały terminów zapadalności (terminy rezydualne)	Stopa narzutu (w %)
(1)	(2)	(3)
1	0 - 1 miesiąc	3,00
2	> 1 - 3 miesiące	3,00
3	> 3 - 6 miesięcy	3,00
4	> 6 - 12 miesięcy	3,00
5	> 1 - 2 lata	3,00
6	> 2 - 3 lata	3,00
7	> 3 lata	3,00

- 2) Pozycje pierwotne odpowiadające fizycznym zapasom danego towaru jednorodnego należy zaklasyfikować do pierwszego przedziału zapadalności.
- 3) Na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z pkt 1 w każdym przedziale terminów zapadalności oblicza się sumę pozycji pierwotnych długich i sumę pozycji pierwotnych krótkich.
- 4) Mniejsza z bezwzględnych wartości:
  - a) sumy pierwotnych pozycji długich w danym przedziale powiększonej o niedopasowaną pozycję długą z poprzedniego przedziału,

b) sumy pierwotnych pozycji krótkich w tym przedziale powiększonej o niedopasowaną pozycję krótką z poprzedniego przedziału stanowi dopasowaną pozycję w danym przedziale terminów zapadalności, zaś różnica między tymi wartościami bezwzględnymi stanowi niedopasowaną (długą lub krótką) pozycję w tym przedziale. W pierwszym przedziale terminów zapadalności nie dokonuje się powiększenia sumy pozycji pierwotnych.

- 5) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ceny danego towaru jednorodnego oblicza się jako sumę:
  - a) bezwzględnych wartości dopasowanych pozycji w poszczególnych przedziałach terminów zapadalności, pomnożonych przez odpowiadające tym przedziałom stopy narzutu podane w trzeciej kolumnie tabeli przedstawionej w pkt 1,
  - b) bezwzględnych wartości niedopasowanych pozycji (długich lub krótkich) w poszczególnych przedziałach terminów zapadalności, z wyłączeniem ostatniego, pomnożonych przez 0,6% (stopa przeniesienia),
  - c) bezwzględnej wartości niedopasowanej pozycji (długiej lub krótkiej) w ostatnim przedziale terminów zapadalności, pomnożonej przez 15% (stopa rzeczywista).
- 6) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka cen poszczególnych towarów jednorodnych, obliczonych zgodnie z pkt 5.

3. Metoda wartości zagrożonej

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen towarów oblicza się metodą wartości zagrożonej zgodnie z załącznikiem nr 12, przy czym jako parametry cenowe należy rozumieć ceny towarów jednorodnych.

Załącznik nr 6 do uchwały nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. (poz. 43)

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA CEN KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

I. Uwagi ogólne

1. Przez kapitałowe papiery wartościowe rozumie się:

- 1) akcje i prawa poboru,
- 2) kwity depozytowe,
- 3) jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania,
- 4) inne papiery wartościowe obciążone ryzykiem cen kapitałowych papierów wartościowych,
- 5) element kapitałowy papierów wartościowych zamienionych na kapitałowe papiery wartościowe wymienione w pkt 1–4, wyodrębniony zgodnie z zasadami określonymi w części I ust. 3 pkt 4 załącznika nr 1 do uchwały.

2. Pozycje pierwotne w kapitałowych papierach wartościowych wyznacza się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do uchwały, przy czym:

- 1) przez instrumenty bazowe należy rozumieć poszczególne kapitałowe papiery wartościowe,
- 2) przez parametry cenowe należy rozumieć ceny poszczególnych kapitałowych papierów wartościowych, z zastrzeżeniem części IV pkt 2.

3. Kapitałowe papiery wartościowe pomniejszające fundusze własne banku wyłącza się z rachunku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych.

4. Dla celów obliczania pozycji netto w poszczególnych kapitałowych papierach wartościowych, pozycje pierwotne wynikające z operacji na koszykach (indeksach)

kapitałowych papierów wartościowych lub z operacji na jednostkach uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania można:

- 1) rozkładać na pozycje pierwotne w poszczególnych kapitałowych papierach wartościowych zgodnie z ich aktualnym udziałem w koszyku (indeksie) lub jednostce uczestnictwa,
- 2) traktować jako pozycję pierwotną wynikającą z operacji na odrębnym kapitałowym papierze wartościowym, którego cena jest średnią ważoną ceną kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do koszyka (indeksu) lub jednostki uczestnictwa.

5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych oblicza się jako sumę wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen kapitałowych papierów wartościowych i wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen kapitałowych papierów wartościowych.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka ogólnego cen kapitałowych papierów wartościowych

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego kapitałowych papierów wartościowych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego jako 8% bezwzględnej wartości globalnej pozycji netto w kapitałowych papierach wartościowych.

III. Obliczanie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego cen kapitałowych papierów wartościowych

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego kapitałowych papierów wartościowych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą podstawową, określoną w ust. 1, lub metodą uproszczoną, określoną w ust. 2.

1. Metoda podstawowa

- 1) Każdą pozycję pierwotną w danym kapitałowym papierze wartościowym (długą lub krótką) należy zaklasyfikować do jednej z następujących grup:
  - a) pozycje w kapitałowych papierach wartościowych wynikające z transakcji terminowych, których przedmiotem są koszyki (indeksy) giełdowe uznanych giełd papierów wartościowych,
  - b) pozycje w kapitałowych papierach wartościowych płynnych i zdwersyfikowanych,
  - c) pozostałe pozycje w kapitałowych papierach wartościowych.
- 2) Następujące indeksy można traktować jako indeksy giełdowe uznanych giełd papierów wartościowych:

Lp.	Nazwa indeksu	Kraj
1	All Ords	Australia
2	ATX	Austria
3	BEL20	Belgia
4	SaoPaulo – Bovespa	Brazylia
5	DJ Euro STOXX 50	Indeks międzynarodowy
6	Euronext 100	Indeks międzynarodowy
7	CAC40	Francja

8	IBEX35	Hiszpania
9	EOE25	Holandia
10	Hang Seng	Hong Kong
11	Nikkei225	Japonia
12	TSE35	Kanada
13	IPC Index	Meksyk
14	DAX	Niemcy
15	WIG20	Polska
16	SMI	Szwajcaria
17	OMX	Szwecja
18	S&P500	USA
19	Dow Jones Ind. Av.	USA
20	NASDAQ	USA
21	FTSE 100	Wielka Brytania
22	FTSE mid-250	Wielka Brytania
23	MIB 30	Włochy

3) Przez kapitałowe papiery wartościowe płynne i zdwersyfikowane rozumie się kapitałowe papiery wartościowe spełniające jednocześnie trzy poniższe warunki:

- a) kapitałowy papier wartościowy ujęty jest w jednym z indeksów uznanych giełd papierów wartościowych,
  - b) utrzymywana przez bank pozycja netto w danym kapitałowym papierze wartościowym nie przekracza 10% globalnej pozycji brutto w kapitałowych papierach wartościowych,
  - c) łączna wartość utrzymywanych przez bank pozycji netto w poszczególnych kapitałowych papierach wartościowych, przekraczających 5% globalnej pozycji brutto, nie przekracza 50% pozycji globalnej brutto.
- 4) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego danego kapitałowego papieru wartościowego oblicza się jako iloczyn bezwzględnej wartości pozycji netto w tym papierze wartościowym i stopy narzutu w wysokości:
- a) 0% – w przypadku papieru wartościowego zaliczonego do grupy, o której mowa w pkt 1 lit. a,
  - b) 4% – w przypadku papieru wartościowego zaliczonego do grupy, o której mowa w pkt 1 lit. b,
  - c) 8% – w przypadku papieru wartościowego zaliczonego do grupy, o której mowa w pkt 1 lit. c.
- 5) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego kapitałowych papierów wartościowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka szczególnego poszczególnych papierów wartościowych, obliczonych zgodnie z pkt 4.

2. Metoda uproszczona

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego kapitałowych papierów wartościowych oblicza się jako 8% sumy bezwzględnych wartości długich i krótkich pozycji netto w poszczególnych kapitałowych papierach wartościowych, przy czym w rachunku tym nie uwzględnia się pozycji w kapitałowych papierach wartościowych, wynikających z terminowych transakcji giełdowych, których przedmiotem są koszyki (indeksy) uznanych giełd papierów wartościowych.

IV. Metoda wartości zagrożonej

Bank może stosować metodę wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych zgodnie z załącznikiem nr 12 do uchwały w zakresie:

- 1) ryzyka szczególnego i ryzyka ogólnego kapitałowych papierów wartościowych łącznie – przyjmując

jako parametry cenowe ceny poszczególnych kapitałowych papierów wartościowych,

- 2) ryzyka ogólnego kapitałowych papierów wartościowych – przyjmując jako parametry cenowe indeksy rynków kapitałowych, na których są notowane poszczególne kapitałowe papiery wartościowe.

**Załącznik nr 7 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA SZCZEGÓLNEGO INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

1. Przez instrumenty dłużne rozumie się:

- 1) dłużne papiery wartościowe, w tym między innymi: bony skarbowe, obligacje, dłużny element zamiennych papierów wartościowych, listy zastawne i obligacje zabezpieczone hipoteką, certyfikaty depozytowe, czeki bankierskie, z wyłączeniem jednostek uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania i własnych dłużnych papierów wartościowych,
- 2) depozyty i lokaty, w tym także hipotetyczne kwoty depozytów i lokat wynikające z terminowych transakcji na stopę procentową,
- 3) inne instrumenty dłużne będące przedmiotem obrotu handlowego (np. papiery komercyjne przedsiębiorstw).

2. Pozycje pierwotne w instrumentach dłużnych wyznacza się zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały, w podziale na waluty denominacji tych instrumentów, przy czym:

- 1) przez instrument bazowy należy rozumieć instrument dłużny,
- 2) przez parametr cenowy należy rozumieć rentowność do wykupu lub cenę instrumentu dłużnego,
- 3) transakcje pozabilansowe, których przedmiotem jest złożenie lokaty lub przyjęcie depozytu (w tym także hipotetycznego depozytu lub lokaty wynikających z terminowych transakcji na stopę procentową) traktuje się jak transakcje terminowe, których instrumentem bazowym są dłużne papiery wartościowe skutkujące identycznymi płatnościami jak przedmiotowe lokaty lub depozyty i uwzględnia się w rachunku pozycji w następujący sposób:
  - a) transakcje terminowe proste – wynikającej z transakcji pozycji pierwotnej w instrumencie bazowym przypisuje się rezydualny termin zapadalności równy okresowi od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności instrumentu bazowego. Jednocześnie w rachunku pozycji uwzględnia się pozycję pierwotną w tym samym instrumencie bazowym, przeciwstawną do wcześniej wymienionej i przypisuje się jej rezydualny termin zapadalności równy okresowi od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności danej transakcji terminowej.

b) transakcje terminowe opcyjne – wynikającej z transakcji pozycji pierwotnej w instrumencie bazowym, równej jego ekwiwalentowi delta, przypisuje się rezydualny termin zapadalności równy okresowi od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności instrumentu bazowego. Jednocześnie w rachunku pozycji uwzględnia się pozycję pierwotną w tym samym instrumencie bazowym, równą jego ekwiwalentowi delta, przeciwstawną do wcześniej wymienionej i przypisuje się jej rezydualny termin zapadalności równy okresowi od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności danej transakcji opcyjnej.

3. Dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych, transakcjom terminowym (prostym i opcyjnym), których instrumentem bazowym są instrumenty dłużne, przypisuje się wyłącznie tę spośród pozycji pierwotnych, o których mowa w ust. 2 pkt 3, która ma dłuższy rezydualny termin zapadalności.

4. Przez pozycje o niskim ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne:

- 1) w instrumentach bazowych, którym przypisano wagę ryzyka równą 0% zgodnie z częścią III ust. 1 załącznika nr 3 do uchwały,
- 2) wynikające z operacji, których wartość zależy wyłącznie od rentowności do wykupu instrumentów powszechnie uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty skarbowe, hipotetyczne depozyty i lokaty oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego).

5. Przez pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym rozumie się pozycje pierwotne w instrumentach bazowych:

- 1) którym przypisano wagę ryzyka równą 20% zgodnie z częścią III ust. 2 załącznika nr 3 do uchwały,
- 2) notowane na regulowanych rynkach papierów wartościowych krajów, z których pochodzą indeksy wymienione w części III ust. 1 pkt 2 załącznika nr 6 do uchwały,
- 3) posiadające ocenę na poziomie co najmniej inwestycyjnym przyznaną przez co najmniej dwie z poniższych agencji ratingowych:

- a) CERA (alternatywnie FITCH Polska),
- b) Moody's Investors Services,
- c) Standard & Poor's Corporation,
- d) Fitch IBCA, Duff & Phelps,
- e) Thomson BankWatch.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego.
2. Pozycje netto w poszczególnych instrumentach dłużnych wyrażonych w danej walucie zalicza się do jednej

z grup wymienionych w kolumnie pierwszej poniższej tabeli.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych wyrażonych w danej walucie oblicza się jako sumę iloczynów pozycji netto w tych instrumentach, obliczonych zgodnie z częścią I, przez stopy narzutu odpowiadające grupom pozycji, do których zostały zaliczone, określone w kolumnie trzeciej tabeli, o której mowa w ust. 2.

4. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka szczególnego instrumentów dłużnych (dla wszystkich walut obcych) oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z ust. 3.

Grupy pozycji	Rezydualny termin zapadalności	Stopa narzutu (w%)
(1)	(2)	(3)
Pozycje o niskim ryzyku szczególnym		0,00
Pozycje o obniżonym ryzyku szczególnym	do 6 miesięcy	0,25
	> 6 – 24 miesiące	1,00
	> 24 miesiące	1,60
Pozostałe pozycje		8,00

**Załącznik nr 8 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA OGÓLNEGO STÓP PROCENTOWYCH

I. Szczególne zasady wyznaczania pozycji

1. Dla celów niniejszego załącznika przez instrumenty bazowe rozumie się:
  - 1) waluty obce,
  - 2) towary,
  - 3) kapitałowe papiery wartościowe,
  - 4) instrumenty dłużne.
2. Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyznacza się zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały, z uwzględnieniem szczególnych zasad określonych w załącznikach nr 4 – 8 do uchwały, przy czym salduje się pary przeciwstawnych pozycji pierwotnych wynikających z transakcji, o których mowa w części I ust. 3 załącznika nr 1 do uchwały, spełniających następujące warunki:
  - 1) są wyrażone w tej samej walucie,
  - 2) rentowności do wykupu są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych,
  - 3) kupony (jeśli istnieją) są identyczne lub różnica między nimi nie przekracza 30 punktów bazowych,
  - 4) rezydualne terminy zapadalności nie różnią się o więcej niż:
    - 0 dni – w przypadku terminów krótszych niż 1 miesiąc,
    - 7 dni – w przypadku terminów od 1 miesiąca do jednego roku,
    - 30 dni – w przypadku terminów przekraczających jeden rok.

3. Dla celów niniejszego załącznika pozycja pierwotna długa (krótka) w danym instrumencie bazowym oznacza każde saldo Wn (Ma) wynikające z transakcji i określone kwotą waluty, dla której obliczany jest wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych.

4. Dla celów niniejszego załącznika przez rezydualny termin zapadalności rozumie się okres pomiędzy dniem sprawozdawczym a dniem:

- 1) zapadalności pozycji pierwotnej – w przypadku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych opartych na stałej stopie procentowej,
- 2) najbliższej zmiany oprocentowania – w przypadku pozycji pierwotnych w instrumentach bazowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

II. Obliczanie wymogu kapitałowego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego metodą terminów zapadalności, opisaną w ust. 1, metodą zaktualizowanego średniego okresu zwrotu, opisaną w ust. 2, lub metodą wartości zagrożonej, opisaną w ust. 3.

1. Metoda terminów zapadalności

- 1) Pozycje pierwotne dzieli się na dwie grupy w zależności od wysokości kuponu, rozumianego jako relacja pomiędzy nominalną wartością jednorocznych płatności odsetkowych z tytułu utrzymywania danej pozycji pierwotnej a nominalną wartością tej pozycji, w następujący sposób:

- a) grupa A – obejmująca pozycje pierwotne z kuponem większym lub równym 3%,
- b) grupa B – obejmująca pozycje pierwotne z kuponem mniejszym od 3%.

i krótkie) wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z częścią I, zalicza się do jednego z przedziałów terminów zapadalności (przedział), podzielonych na trzy strefy przedziałów zapadalności (strefa), z uwzględnieniem wysokości kuponu, zgodnie z następującą tabelą:

2) Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych (długie

Strefa	Lp.	Przedziały terminów zapadalności (terminy rezydualne)		Mnożnik (%)	
		Grupa A	Grupa B	Dla PLN	Dla pozostałych walut
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Pierwsza	1	0 – 1 miesiąc	0,0 – 1 miesiąc	0,00	0,00
	2	> 1 – 3 miesiące	> 1,0 – 3 miesiące	0,50	0,20
	3	> 3 – 6 miesięcy	> 3,0 – 6 miesięcy	1,00	0,40
	4	> 6 – 12 miesięcy	> 6,0 – 12 miesięcy	1,75	0,70
Druga	5	> 1 – 2 lata	> 1,0 – 1,9 lat	3,13	1,25
	6	> 2 – 3 lata	> 1,9 – 2,8 lat	4,38	1,75
	7	> 3 – 4 lata	> 2,8 – 3,6 lat	5,63	2,25
Trzecia	8	> 4 – 5 lat	> 3,6 – 4,3 lat	6,88	2,75
	9	> 5 – 7 lat	> 4,3 – 5,7 lat	8,13	3,25
	10	> 7 – 10 lat	> 5,7 – 7,3 lat	9,38	3,75
	11	> 10 – 15 lat	> 7,3 – 9,3 lat	11,25	4,50
	12	> 15 – 20 lat	> 9,3 – 10,6 lat	13,13	5,25
	13	> 20 lat	> 10,6 – 12 lat	15,00	6,00
	14		> 12 – 20 lat	20,00	8,00
	15		> 20 lat	31,25	12,50

- 3) Na podstawie klasyfikacji dokonanej zgodnie z pkt 2, w każdym przedziale oblicza się ważone pozycje pierwotne (długie i krótkie) jako iloczyny wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych i mnożników odpowiadających tym przedziałom.
  - 4) Mniejsza z bezwzględnych wartości sumy ważonych pozycji pierwotnych długich i sumy ważonych pozycji pierwotnych krótkich w danym przedziale stanowi ważoną pozycję dopasowaną w danym przedziale, zaś różnica między ich wartościami bezwzględnymi stanowi ważoną (długą lub krótką) pozycję niedopasowaną w tym przedziale.
  - 5) Mniejsza z sumy bezwzględnych wartości ważonych długich pozycji niedopasowanych oraz sumy ważonych krótkich pozycji niedopasowanych danej strefy stanowi ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś różnica między ich wartościami bezwzględnymi stanowi ważoną (długą lub krótką) pozycję niedopasowaną w tej strefie.
  - 6) Mniejsza z bezwzględnych wartości ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie oraz ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą.
  - 7) Mniejsza z bezwzględnych wartości ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą, oraz ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią.
  - 8) Obliczenia, o których mowa w pkt 6 i 7, można przeprowadzić przyjmując odwrotną numerację stref.
  - 9) Mniejsza z bezwzględnych wartości:
    - a) ważonej (długiej lub krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie, pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
    - b) ważonej (krótkiej lub długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią,
    - c) stanowi ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią.
  - 10) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych w danej walucie oblicza się jako sumę:
    - a) 10 % sumy ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych przedziałach,
    - b) 40% ważonej pozycji dopasowanej w strefie pierwszej,
    - c) 30% ważonej pozycji dopasowanej w strefie drugiej,
    - d) 30% ważonej pozycji dopasowanej w strefie trzeciej,
    - e) 40% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
    - f) 40% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią,
    - g) 150% ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią,
    - h) 100% pozycji globalnej netto obliczonej dla ważonych pozycji pierwotnych zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do uchwały oraz zgodnie z zasadami określonymi w części I.
  - 11) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z pkt 10.
2. Metoda zaktualizowanego średniego okresu zwrotu
- 1) Dla każdej pozycji pierwotnej w instrumencie bazowym wyrażonym w danej walucie oblicza się:

- a) rentowność do wykupu – stopa rentowności w skali roku, przy której bieżąca wartość godziwa instrumentu bazowego jest równa zdyskontowanemu na dzień sprawozdawczy za pomocą tej stopy wartościom wszystkich znanych przyszłych płatności z tytułu tego instrumentu zgodnie z ich rezydualnymi terminami zapadalności,
- b) średni okres zwrotu – średnia ważona liczby lat od dnia sprawozdawczego do dnia zapadalności poszczególnych należności z tytułu danego instrumentu bazowego, z wagami równymi udziałom płatności za poszczególne okresy w całkowitej wartości godziwej tego instrumen-

tu (przy zastosowaniu odpowiedniej dla danego instrumentu rentowności do wykupu),

c) zaktualizowany średni okres zwrotu – średni okres zwrotu zdyskontowany za pomocą odpowiedniej dla danego instrumentu bazowego rentowności do wykupu przy założeniu rocznego okresu dyskonta.

- 2) Pozycje pierwotne w instrumentach bazowych wyrażone w danej walucie, obliczone zgodnie z częścią I, należy zaklasyfikować do jednej ze stref zaktualizowanego średniego okresu zwrotu (strefa) zgodnie z następującą tabelą:

Strefa	Zaktualizowany średni okres zwrotu instrumentu bazowego pozycji pierwotnej (w latach)	Założona zmiana rentowności do wykupu (w %)	
		dla PLN	dla pozostałych walut
(1)	(2)	(3)	(4)
1	> 0,0 – 1,0	2,50	1,00
2	> 1,0 – 3,6	2,13	0,85
3	> 3,6	1,75	0,70

- 3) W każdej strefie oblicza się okresowo ważone pozycje pierwotne (długie i krótkie) jako iloczyn wartości godziwych poszczególnych pozycji pierwotnych, ich zaktualizowanych średnich okresów zwrotu oraz wielkości założonych zmian rentowności do wykupu odpowiadających tym strefom.
- 4) W każdej strefie oblicza się sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych długich i sumę okresowo ważonych pozycji pierwotnych krótkich. Mniejsza z ich bezwzględnych wartości stanowi okresowo ważoną pozycję dopasowaną w tej strefie, zaś różnica między ich wartościami bezwzględnymi stanowi okresowo ważoną (długą lub krótką) pozycję niedopasowaną w tej strefie.
- 5) Mniejsza z bezwzględnych wartości okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie oraz okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą.
- 6) Mniejsza z bezwzględnych wartości okresowo ważonej długiej (krótkiej) pozycji niedopasowanej w drugiej strefie, pomniejszonej o okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami pierwszą i drugą, oraz okresowo ważonej krótkiej (długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie stanowi okresowo ważoną dopasowaną pozycję pomiędzy strefami drugą i trzecią.
- 7) Obliczenia, o których mowa w pkt 6, można przeprowadzić przyjmując odwrotną numerację stref.
- 8) Mniejsza z bezwzględnych wartości:
- a) okresowo ważonej (długiej lub krótkiej) pozycji niedopasowanej w pierwszej strefie pomniejszonej o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
- b) okresowo ważonej (krótkiej lub długiej) pozycji niedopasowanej w trzeciej strefie pomniejszonej o okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami drugą i trzecią,
- stanowi okresowo ważoną pozycję dopasowaną pomiędzy strefami pierwszą i trzecią
- 9) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych dla danej waluty oblicza się jako sumę:

- a) 2% sumy okresowo ważonych pozycji dopasowanych w poszczególnych strefach,
- b) 40% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i drugą,
- c) 40% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami drugą i trzecią,
- d) 150% okresowo ważonej pozycji dopasowanej pomiędzy strefami pierwszą i trzecią,
- e) 100% pozycji globalnej netto obliczonej dla okresowo ważonych pozycji pierwotnych, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 do uchwały, z uwzględnieniem zasad określonych w części I.

- 10) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych dla poszczególnych walut zgodnie z pkt 9.

3. Metoda wartości zagrożonej

- 1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych oblicza się metodą wartości zagrożonej zgodnie z załącznikiem nr 12 do uchwały, przy czym jako parametr cenowy należy rozumieć rentowności do wykupu instrumentów powszechnie uznawanych na danym rynku za wolne od ryzyka kredytowego (w szczególności: instrumenty skarbowe, hipotetyczne depozyty i lokaty oparte na średnich stopach procentowych rynku międzybankowego).
- 2) Dla każdej waluty należy:
- a) zdefiniować co najmniej sześć przedziałów terminów zapadalności,
- b) określić jako odrębny parametr cenowy wysokość rentowności do wykupu obowiązującej w każdym z przedziałów, o których mowa w lit. a,
- c) zaklasyfikować pozycje pierwotne do odpowiednich przedziałów, o których mowa w lit. a.
- 3) Model wartości zagrożonej w zakresie ryzyka ogólnego stóp procentowych musi uwzględniać różnicowanie poziomów rentowności do wykupu dla różnych instrumentów bazowych.

**Załącznik nr 9 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

**OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA ROZLICZENIA-DOSTAWY ORAZ
RYZYKA KONTRAHENTA**

**I. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka
rozliczenia-dostawy**

1. Zasady ogólne

- 1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy oblicza się dla pozycji pierwotnych wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego.
- 2) W przypadku pozycji pierwotnych, zapadłych a nie rozliczonych, za wyjątkiem transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem

odkupu oraz transakcji udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, oblicza się różnicę między ich wartością godziwą a wartością wynikającą z ustalonej ceny rozliczenia instrumentu bazowego.

- 3) Pozycje pierwotne, dla których różnica, o której mowa w pkt 2, stanowi potencjalny zysk banku, zalicza się do przedziałów opóźnień określonych w pierwszej kolumnie poniższej tabeli zgodnie z liczbą dni, jakie upłynęły po ich dniu zapadalności.

Przedział opóźnienia (liczba dni roboczych po dniu zapadalności)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)	Współczynnik przeliczeniowy (w %)
(1)	(2)	(3)
5 – 15	8	0,5
16 – 30	50	4,0
31 – 45	75	9,0
46 i więcej	100	zgodnie z ust. 3 pkt. 1 lit. b

- 4) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy oblicza się metodą podstawową określoną w ust. 2 lub metodą uproszczoną określoną w ust. 3.

- 2) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka dostawy-rozliczenia oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych w poszczególnych przedziałach opóźnienia, obliczonych zgodnie z pkt 1.

2. Metoda podstawowa

- 1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy w danym przedziale opóźnienia oblicza się jako sumę bezwzględnych wartości różnic, o których mowa w ust. 1 pkt 3, poszczególnych pozycji pierwotnych zaliczonych do danego przedziału opóźnienia zgodnie z ust. 1 pkt 3, pomnożoną przez odpowiadający danemu przedziałowi opóźnienia współczynnik przeliczeniowy z kolumny drugiej tabeli przedstawionej w ust. 1 pkt 3.
- 2) Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych w poszczególnych przedziałach opóźnienia.

3. Metoda uproszczona

- 1) Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rozliczenia-dostawy w danym przedziale opóźnienia oblicza się jako:
  - a) sumę nominalnych wartości pozycji pierwotnych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zaliczonych do tego przedziału, pomnożoną przez odpowiedni współczynnik przeliczeniowy z trzeciej kolumny tabeli przedstawionej w ust. 1 pkt 3 – w przypadku pozycji, których rozliczenie opóźnione jest o 45 dni roboczych i mniej,
  - b) sumę bezwzględnych wartości różnic, o których mowa w ust. 1 pkt 3, odpowiadających pozycjom zaliczonym do tego przedziału zgodnie z ust. 1 pkt 3 – w przypadku pozycji, których rozliczenie opóźnione jest o 46 dni roboczych i więcej.

**II. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka
kontrahenta**

Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta oblicza się dla pozycji wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, jako sumę wymogów kapitałowych określonych w ust. 1–4.

1. Dokonane przedpłaty, wysłane instrumenty bazowe

Wymóg kapitałowy z tytułu dokonania zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego operacji przed otrzymaniem dostawy lub zapłaty oblicza się jako 8% sumy należnej gotówki lub wartości godziwej należnych instrumentów bazowych pomnożonych przez wagi ryzyka przypisane poszczególnym kontrahentom zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały:

- 1) w przypadku operacji krajowych – od dnia dokonania przez bank zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego,
- 2) w przypadku operacji transgranicznych – od dnia następnego po dniu dokonania przez bank zapłaty lub dostawy instrumentu bazowego.

2. Transakcje z udzielonym i otrzymanym przyrzeczeniem odkupu, transakcje udzielania i przyjmowania pożyczek papierów wartościowych i towarów.

Wymóg kapitałowy z tytułu transakcji z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcji przyjmowania lub udzielania pożyczek papierów wartościowych i towarów oblicza się jako 8% różnic między wartościami godziwymi instrumentów bazowych operacji oraz kwotami otrzymanymi lub przekazanymi (lub wartościami godziwymi zabezpieczeń udzielonych lub otrzymanych), jeśli różnice te stanowią po-

tencjonalny zysk banku, pomnożonych przez wagi ryzyka przypisane poszczególnym kontrahentom zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały.

3. Transakcje pozabilansowe

Wymóg kapitałowy z tytułu transakcji pozabilansowych oblicza się zgodnie z załącznikiem nr 3 do uchwały.

4. Inne

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kontrahenta dla należności wynikających z opłat, prowizji, odsetek, dywidend i depozytów zabezpieczających związanych z operacjami zaliczonymi do portfela handlowego oblicza się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 3 do uchwały.

**Załącznik nr 10 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU PRZEKROCZENIA LIMITU KONCENTRACJI WIERZYTELNOŚCI

I. Zasady ogólne

1. Dla celów niniejszego załącznika przez podmiot rozumie się pojedynczy podmiot lub grupę podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, zdefiniowanych w art. 4 pkt 16 ustawy – Prawo bankowe.

2. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności oblicza się zgodnie z częścią II lub III w zależności od skali działalności banku.

II. Banki, których skala działalności handlowej jest znacząca

1. Wierzytelność banku wobec danego podmiotu oblicza się jako sumę:

- 1) wierzytelności banku wobec tego podmiotu w portfelu handlowym, obejmującej:
  - a) nadwyżkę (dodatnich) długich pozycji netto nad krótkimi pozycjami netto we wszystkich instrumentach bazowych emitowanych przez ten podmiot, wynikających z operacji zaliczonych do portfela handlowego, obliczonych zgodnie z zasadami określonymi w § 2 ust. 2 uchwały,
  - b) pozycję netto w gwarantowanych emisjach papierów wartościowych tego podmiotu, obliczoną zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2 załącznika nr 11 do uchwały,
  - c) wierzytelności wobec tego podmiotu wynikające z operacji, o których mowa w załączniku nr 9 do uchwały, rozumiane jako suma:
    - iloczynu sumy wymogów kapitałowych określonych w części I i w części II ust. 1 i 2 załącznika nr 9 przez liczbę 12,5,
    - sumy ekwiwalentów bilansowych operacji, o których mowa w części II ust. 3 i 4 załącznika nr 9.

- 2) wierzytelności banku wobec tego podmiotu w portfelu bankowym, stanowiącej sumę wierzytelności i zobowiązań pozabilansowych, o których mowa w art. 71 ustawy – Prawo bankowe, wynikających z operacji z tym podmiotem, zaliczonych do portfela bankowego, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale, o której mowa w § 12 ust. 2 pkt 3 uchwały, z wyłączeniem aktywów pomniejszających fundusze własne.

2. Przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności oblicza się jako sumę nadwyżek wierzytelności banku

wobec poszczególnych podmiotów, ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

3. Dopuszcza się utrzymywanie przez bank przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wobec podmiotu, pod warunkiem że:

- 1) wierzytelności banku wobec poszczególnych podmiotów wynikające z operacji zaliczonych do portfela bankowego nie przekraczają limitów, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe (w relacji do funduszy własnych), tak że przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności dotyczy wyłącznie portfela handlowego,
- 2) bank włącza do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności, obliczony zgodnie z ust. 4.
- 3) suma wierzytelności banku wobec jednego podmiotu lub grupy powiązanych podmiotów, przekraczających limit koncentracji wierzytelności, istniejących nie dłużej niż 10 dni roboczych, nie przekracza 500% funduszy własnych banku powiększonych o kapitał krótkoterminowy,
- 4) suma przekroczeń limitu koncentracji wierzytelności istniejących dłużej niż 10 dni roboczych nie przekracza 600% funduszy własnych banku powiększonych o kapitał krótkoterminowy.
- 5) raz na kwartał bank zgłasza Komisji Nadzoru Bankowego wszystkie przypadki przekroczenia w danym kwartale limitów koncentracji wierzytelności określonych w art. 71 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe, podając nazwę kontrahenta i kwotę przekroczenia limitu,
- 6) bank nie dokonuje transakcji mających na celu obniżenie wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, w szczególności polegających na rozliczaniu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wobec podmiotu przed upływem 10 dni jego trwania i podejmowania nowego zaangażowania wobec tego podmiotu, ani też nie przenosi czasowo przekroczenia limitu do innej instytucji.

4. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności stanowi sumę:

- 1) wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności w portfelu handlowym,
- 2) kwoty przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności w portfelu bankowym.

5. W celu obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji w portfelu handlowym z łącznej wierzytelności banku wobec podmiotu, w przypadku którego występuje przekroczenie limitu, wyodrębnia się składniki zaliczone do portfela handlowego o łącznej wartości równej kwocie przekroczenia, którym przypisano najwyższe:

- 1) stopy narzutu z tytułu ryzyka szczególnego zgodnie z częścią III załącznika nr 6 lub załącznikiem nr 7 do uchwały,
- 2) wagi ryzyka kontrahenta lub współczynniki przeliczeniowe zgodnie z załącznikiem nr 9 do uchwały.

6. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności w portfelu handlowym wobec danego podmiotu oblicza się jako:

- 1) jeśli przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności trwa nie dłużej niż 10 dni – 200% sumy wymogów kapitałowych, obliczonych na podstawie części III załącznika nr 6, załącznika nr 7 i załącznika nr 9 do uchwały, dla składników, o których mowa w ust. 5,
- 2) jeśli przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności trwa dłużej niż 10 dni – sumę iloczynów wymogów kapitałowych obliczonych na podstawie części III załącznika nr 6, załącznika nr 7 i załącznika nr 9 do uchwały, dla składników, o których mowa w ust. 5, zaklasyfikowanych do odpowiednich przedziałów nadwyżki zaangażowań określonych w pierwszej kolumnie poniższej tabeli, przez odpowiadające tym składnikom współczynniki określone w drugiej kolumnie tej tabeli, przy czym zaliczanie składników do poszczególnych przedziałów należy wykonać począwszy od pierwszego z tych przedziałów zaliczając do niego składnik o najniższej stopie narzutu, wadze ryzyka lub współ-

czynniku przeliczeniowym, poprzez kolejne przedziały zaliczając do nich składniki o coraz to wyższych stopach narzutu, wagach ryzyka lub współczynnikach przeliczeniowych.

Nadwyżka zaangażowania (w relacji do funduszy własnych) w %	Współczynnik w %
(1)	(2)
do 40	200
40 - 60	300
60 - 80	400
80 - 100	500
100 - 250	600
powyżej 250	900

7. Przekroczenie limitu koncentracji w portfelu bankowym oblicza się jako sumę nadwyżek wierzytelności banku wobec poszczególnych podmiotów ponad limit określony w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe

III. Banki, których skala działalności handlowej nie jest znacząca

1. Wierzytelność banku wobec podmiotu oblicza się jako sumę wierzytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych banku wobec poszczególnych podmiotów, zgodnie z zasadami określonymi w art. 71 ustawy – Prawo bankowe oraz w uchwale, o której mowa w części II ust. 1 pkt 2.

2. Przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności oblicza się jako sumę nadwyżek wierzytelności banku wobec poszczególnych podmiotów, ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności stanowi kwota przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności, obliczona zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2.

**Załącznik nr 11 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)**

OBLICZANIE WYMOGU KAPITAŁOWEGO Z TYTUŁU RYZYKA GWARANTOWANIA EMISJI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

1. Przez gwarantowanie emisji papierów wartościowych rozumie się zobowiązanie do objęcia (zakupu) papierów wartościowych (dłużnych lub kapitałowych) pochodzących z nowej emisji w przypadku nieobjęcia ich przez inne podmioty w drodze subskrypcji, po z góry ustalonej cenie i w z góry ustalonym terminie.

2. Pozycję netto w gwarantowanych emisjach danego papieru wartościowego (dłużnego lub kapitałowego) oblicza się jako różnicę między wartością udzielonych gwarancji a wartością dokonanych subskrypcji oraz uzyskanych regwarancji dla poszczególnych emisji tego papieru wartościowego.

3. Wymóg kapitałowy z tytułu gwarantowania emisji papierów wartościowych oblicza się poprzez odpowiednie zastosowanie przepisów załączników nr 4, nr 6 – 8 i nr 10 do uchwały, przyjmując, że pozycje pierwotne, o których mowa w tych załącznikach, oznaczają pozycje net-

to w gwarantowanych emisjach danego papieru wartościowego obliczone zgodnie z ust. 2, przemnożone przez odpowiadające im współczynniki przeliczeniowe określone w poniższej tabeli nr 1.

4. Dzień zerowy oznacza dzień, w którym bank staje się bezwarunkowo zobowiązany do objęcia (zakupu) znanej ilości papierów wartościowych po uzgodnionej cenie.

5. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu gwarantowania wszystkich emisji papierów wartościowych oblicza się jako sumę wymogów kapitałowych obliczonych zgodnie z ust. 3 dla poszczególnych papierów wartościowych, z zastrzeżeniem ust. 6 i 7.

6. Pozycje netto w gwarantowanych emisjach dłużnych papierów wartościowych, obliczone zgodnie z ust. 2 i 3, dla celów obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu

gwarantowania emisji papierów wartościowych mogą być traktowane jako integralna część całego portfela handlowego banku.

7. Pozycje netto w gwarantowanych emisjach kapitałowych papierów wartościowych, obliczone zgodnie z ust. 2, dla celów obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu gwarantowania emisji papierów wartościowych

mogą być traktowane jako integralna część całego portfela handlowego banku i wchodzi w jego skład w 100% swej nominalnej wartości.

8. Wymogi kapitałowe z tytułu gwarantowania emisji papierów wartościowych oblicza się do dnia faktycznego przejścia emisji (lub jej części) lub do dnia wygaśnięcia zobowiązania banku z tytułu gwarantowania emisji.

Tabela nr 1

	Współczynniki przeliczeniowe					
	Dłużne papiery wartościowe			Kapitałowe papiery wartościowe		
	Ryzyko szczególne	Ryzyko ogólne stóp procentowych i ryzyko walutowe	Koncentracja wiarytelności	Ryzyko szczególne	Ryzyko ogólne i ryzyko walutowe	Koncentracja wiarytelności
w okresie od podpisania umowy do dnia zerowego	0%	100%	0%	10%	10%	0%
w pierwszym dniu roboczym po dniu zerowym	10%	100%	10%	10%	10%	10%
w drugim i trzecim dniu roboczym po dniu zerowym	25%	100%	25%	25%	25%	25%
w czwartym dniu roboczym po dniu zerowym	50%	100%	50%	50%	50%	50%
w piątym dniu roboczym po dniu zerowym	75%	100%	75%	75%	75%	75%
w szóstym i dalszych dniach roboczych po dniu zerowym	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Załącznik nr 12 do uchwały nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. (poz. 43)

METODA WARTOŚCI ZAGROŻONEJ

I. Uwagi ogólne

1. Metoda wartości zagrożonej służy do szacowania ryzyka rynkowego rozumianego jako strata na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych.

2. Wartość zagrożona jest rozumiana jako przewidywana strata na utrzymywanych pozycjach w instrumentach bazowych z tytułu zmian parametrów cenowych, obliczona na podstawie modelu statystycznego, zwanego modelem wartości zagrożonej, o parametrach szacowa-

nych na podstawie obserwacji tych zmian, której przekroczenie w ustalonym okresie prognozy może wystąpić z prawdopodobieństwem równym założonemu poziomowi istotności.

3. Metoda wartości zagrożonej polega na zastosowaniu modelu wartości zagrożonej do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego i może być stosowana przez bank, jeśli są spełnione następujące wymogi:

- 1) zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są wewnętrznie spójne, a bank posiada wdrożoną ruty-

- nową procedurę zapewniającą zgodność modelu wartości zagrożonej z zasadami zarządzania ryzykiem oraz z procedurami kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka,
- 2) bank posiada pełną dokumentację budowy modelu wartości zagrożonej,
  - 3) bank posiada wystarczającą liczbę pracowników odpowiednio wykwalifikowanych w posługiwaniu się modelem wartości zagrożonej,
  - 4) zadanie zarządzania ryzykiem rynkowym jest wykonywane przez jednostkę organizacyjną, która jest niezależna od jednostek dokonujących operacji obciążonych tym ryzykiem, zarówno organizacyjnie, jak i w zakresie wpływu wyników na operacjach obciążonych ryzykiem rynkowym na składniki wynagrodzeń jej pracowników,
  - 5) zarząd i kierownictwo wyższego szczebla aktywnie uczestniczą w procesie kontrolowania ryzyka rynkowego,
  - 6) model wartości zagrożonej jest ściśle zintegrowany z codziennym procesem zarządzania ryzykiem w banku oraz używany w połączeniu z wewnętrznymi limitami działalności obciążonej ryzykiem rynkowym,
  - 7) konstrukcja limitów w zakresie ryzyka rynkowego uwzględnia wyniki testów skrajnych warunków, o których mowa w części III ust. 3,
  - 8) w ramach procesu kontroli wewnętrznej w banku przeprowadza się niezależną weryfikację modelu wartości zagrożonej,
  - 9) przynajmniej raz w roku w ramach kontroli wewnętrznej bank dokonuje przeglądu całego procesu zarządzania ryzykiem w szczególności w zakresie:
    - a) dokumentacji procesu zarządzania ryzykiem,
    - b) organizacji jednostki kontroli ryzyka,
    - c) integracji modelu wartości zagrożonej z codziennym zarządzaniem ryzykiem rynkowym,
    - d) procesu wewnętrznego zatwierdzania modelu wartości zagrożonej,
    - e) procesu zatwierdzania wszelkich znaczących zmian w modelu wartości zagrożonej,
    - f) rodzajów ryzyka rynkowego ujmowanych przez model wartości zagrożonej,
    - g) integralności systemu informacji zarządczej,
    - h) dokładności i kompletności danych wykorzystywanych przez model wartości zagrożonej,
    - i) weryfikacji spójności, terminowości i solidności źródeł danych używanych do zasilania modelu wartości zagrożonej, włącznie z niezależnością takich źródeł danych,
    - j) poprawności założeń na temat zmienności oraz korelacji,
    - k) dokładności wyceny sald bilansowych i pozabilansowych stanowiących ekspozycję na ryzyko rynkowe oraz wyników modelu wartości zagrożonej,
    - l) weryfikacji dokładności modelu wartości zagrożonej poprzez dokonywanie przeglądu wyników weryfikacji historycznej i rewaluacyjnej, o których mowa w części III ust. 1 i 2.

II. Obliczanie wartości zagrożonej

1. Wartość zagrożoną oblicza się przyjmując:

- 1) poziom istotności równy 0,01,
  - 2) okres prognozy (założony okres utrzymywania stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych – okres utrzymywania pozycji):
    - 10 dni roboczych – w celu obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego,
    - 1 dzień roboczy – w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej,
  - 3) oszacowania parametrów modelu wartości zagrożonej (w szczególności: zmienności, współczynników korelacji) na podstawie wiarygodnych danych historycznych za okres obejmujący co najmniej 250 poprzedzających dni roboczych (okres próby).
2. Dopuszcza się:
    - 1) stosowanie metody wartości zagrożonej do obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego dla różnych parametrów cenowych jednocześnie, pod warunkiem że model oblicza przynajmniej jeden z łącznych wymogów kapitałowych, o których mowa w załącznikach nr 4–6 oraz nr 8, z zastrzeżeniem części II ust. 3 załącznika nr 4 do uchwały i części IV załącznika nr 6 do uchwały,
    - 2) przyjęcie krótszego okresu utrzymywania pozycji niż określony w ust. 1 pkt 2 tir. 1, pod warunkiem odpowiedniego przeskalowania wyniku na wielkość odpowiadającą okresowi 10 dni roboczych,
    - 3) przy zachowaniu wymogu określonego w ust. 1 pkt 3, stosowanie schematów ważenia obserwacji w okresie próby pod warunkiem dostosowania okresu próby, tak aby ważona średnia numerów obserwacji w próbie obliczona przy zastosowaniu schematu ważenia przyjętego dla ważenia obserwacji była równa co najmniej 125, przy zachowaniu malejącej numeracji (od najwyższego numeru do 1) chronologicznie uporządkowanych obserwacji w próbie,
    - 4) uwzględnianie w modelu empirycznych lub skrajnie niekorzystnych związków korelacyjnych pomiędzy zmianami poszczególnych parametrów cenowych bądź też ich pomijanie.
  3. Banki dokonujące transakcji opcyjnych uwzględniają w obliczeniach wartości zagrożonej:
    - 1) nieliniowość zmian wartości opcji względem zmian bieżących parametrów cenowych,
    - 2) wpływ innych (niż zmiany bieżących parametrów cenowych) czynników wpływających na wartość opcji.
  4. Oszacowania parametrów modelu należy aktualizować przynajmniej raz w miesiącu.

III. Weryfikacja modelu wartości zagrożonej

1. Wartości zagrożone obliczone dla kolejnych dni porównuje się codziennie z dziennymi stratami rynkowymi zrealizowanymi na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej uwzględniającymi rzeczywiste zmiany parametrów cenowych (weryfikacja historyczna).
2. Bank jest zobowiązany do porównywania przynajmniej raz na kwartał wartości zagrożonych, obliczo-

nych dla kolejnych dni, z hipotetycznymi stratami zrealizowanymi na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej, z tytułu rzeczywistych zmian parametrów cenowych, obliczonymi przy założeniu utrzymywania przez 24 godziny stałej wielkości i struktury pozycji pierwotnych (weryfikacja rewaluacyjna).

3. Bank jest zobowiązany do dokonywania przynajmniej raz na kwartał serii symulacji wpływu skrajnie niekorzystnych warunków na wynik zrealizowany na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej oraz na poziom wartości zagrożonej (test skrajnych warunków), uwzględniających między innymi skrajne zakłócenia:

- 1) parametrów cenowych,
- 2) poziomu płynności rynków,
- 3) siły związków korelacyjnych zmian parametrów cenowych,
- 4) zmienności parametrów cenowych,
- 5) struktury i wielkości pozycji pierwotnych i innych specyficznych uwarunkowań banku w zakresie ryzyka rynkowego.

4. Bank jest zobowiązany do posiadania pełnej dokumentacji przeprowadzonych obliczeń wartości zagrożonej, wyników weryfikacji historycznych, weryfikacji rewaluacyjnych oraz testów skrajnych warunków.

IV. Stosowanie metody wartości zagrożonej

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego obliczony w oparciu o model wartości zagrożonej jest równy większej z dwóch kwot obliczonych jako:

- 1) wartość zagrożona obliczona w dniu poprzednim,
- 2) średnia arytmetyczna wartości zagrożonych obliczonych w 60 poprzednich dniach roboczych, pomnożona przez współczynnik korygujący k .

2. Współczynnik korygujący k ustala się zgodnie z poniższą tabelą na podstawie weryfikacji historycznej, o której mowa w części III ust. 1, w zależności od liczby n określonej jako liczba oznaczająca ilość dni spośród ostatnich 250 dni roboczych, w których rynkowa strata na pozycjach pierwotnych objętych modelem wartości zagrożonej przekroczyła wartość zagrożoną wyznaczoną na dany dzień roboczy:

N	k
nie więcej niż 4	3,00
5	3,40
6	3,50
7	3,65
8	3,75
9	3,85
10 i więcej	4,00

Załącznik nr 13 do uchwały nr 5/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.
(poz. 43)

ZAWIADOMIENIE O PRZEKROCZENIU NORMY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ w dniu _____

Nazwa banku: _____

Numer rozliczeniowy: _____

Kapitał na pokrycie ryzyka

stan na dzień .....w tys. zł

	Kategoria	Kwota
		A1
A1	FUNDUSZE WŁASNE w tym:	
B1	Fundusze podstawowe	
B3	Fundusze uzupełniające	
B5	Powiększenia – pomniejszenia	
C1	KAPITAŁ KRÓTKOTERMINOWY*) w tym:	
D1	Zysk bieżący na portfelu handlowym	
D3	Zobowiązania podporządkowane (zaliczone)	
D5	Straty na portfelu bankowym	
D7	Aktywa niepłynne	
D9	Bezwzględna wartość kapitału podmiotów zależnych, jeżeli kapitał ten jest mniejszy od zera	
E1	Kapitał dostępny: A1+ C1	

Wymogi kapitałowe

	Kategoria R1	Suma pozycji netto		Wymóg kapitałowy**)
		Długie	Krótkie	
		B1	C1	D1
G1	Ryzyko kredytowe**)		x	
H1	Przekroczenie limitu koncentracji wierzytelności		x	
I1	Ryzyko rynkowe objęte modelem	x	x	
I4	Ryzyko rynkowe nie objęte modelem w tym:	x	x	
J1	Ryzyko walutowe			
K1	Ryzyko cen towarów			
L1	Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych*) w tym:			
L2	Ryzyko szczególne	x	x	
L3	Ryzyko ogólne	x	x	
M1	Ryzyko szczególne instrumentów dłużnych*)			
N1	Ryzyko ogólne stóp procentowych*)	x	x	
O1	Ryzyko rozliczenia-dostawy oraz kontrahenta*)	x	x	
P1	Ryzyko gwarantowania emisji pap. wartościowych*)		x	
Q1	Inne			
R1	Całkowity wymóg kapitałowy G1+H1+I1+I4+Q1	x	x	
S1	Przekroczenie limitu koncentracji kapitałowej		x	x
T1	Niedobór kapitału na pokrycie ryzyka E1– R1 – S1	x	x	

*) Dotyczy tylko banków, których działalność handlowa jest znacząca.

**) W kolumnie "Długie" podać wartość sumy aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Uwaga: Bank dołącza do zawiadomienia objaśnienie przyczyn przekroczenia normy adekwatności kapitałowej oraz opis działań podjętych w celu osiągnięcia tej normy

Sporządził: _____

Data sporządzenia: _____

Nr telefonu: _____

Zatwierdził: _____

44

UCHWAŁA NR 6/2001
Komisji Nadzoru Bankowego
z dnia 12 grudnia 2001 r.

w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej dla potrzeb stosowania norm i granic określonych ustawą – Prawo bankowe, wysokości, szczegółowego zakresu i warunków pomniejszania funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających banku, wysokości i warunków ich zaliczania, innych pomniejszeń funduszy własnych banku, wysokości i warunków pomniejszania o nie funduszy własnych oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych

Na podstawie art. 114 ust. 4, art. 127 ust. 5 pkt 2 oraz art. 141j ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998r. Nr 160, poz. 1063, Nr 162, poz. 118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, Nr 40, poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252, Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450 i 1452), zwanej dalej ustawą – Prawo bankowe, uchwała się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) zobowiązaniach podporządkowanych – rozumie się przez to:
  - a) w odniesieniu do banków – zobowiązania określone w art. 127 ust. 3 pkt 2 lit. b) ustawy – Prawo bankowe,
  - b) w odniesieniu do instytucji finansowych – środki zaliczane do funduszy własnych tych instytucji na podstawie odrębnych przepisów,
- 2) wartościach niematerialnych i prawnych – rozumie się przez to składniki majątkowe określone w art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 1994r. Nr 121, poz. 591, z 1997r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754, Nr 139, poz. 933 i 934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945 oraz z 1998r. Nr 60, poz. 382, Nr 106, poz. 668, Nr 107, poz. 669 i Nr 55, poz. 1014, z 1999 r. Nr 9, poz. 75 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 703, Nr 94, poz. 1037 i Nr 113, poz. 1186 oraz z 2001r. Nr 102, poz. 1117 i Nr 111, poz. 1195), zwanej dalej ustawą o rachunkowości,
- 3) kapitałach mniejszości – rozumie się przez to kapitały określone w art. 3 ust. 1 pkt 46 ustawy o rachunkowości,
- 4) wartości firmy jednostek podporządkowanych – rozumie się przez to różnicę określoną w art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości,
- 5) ujemnej wartości firmy jednostek podporządkowanych – rozumie się przez to różnicę określoną w art. 60 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
- 6) różnicach kursowych z konsolidacji – rozumie się przez to różnice kursowe określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydanym na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. b ustawy o rachunkowości,
- 7) jednostce dominującej niższego szczebla – rozumie się przez to jednostkę, która jest zależna w stosunku do określonej jednostki i równocze-

śnie jest podmiotem dominującym w stosunku do jednej lub kilku innych jednostek.

§ 2.1 Pomniejszenia funduszy podstawowych, o których mowa w art. 127 ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo bankowe, należy ująć w następującej wysokości:

- a) wartości niematerialne i prawne:
  - w roku 2002 – 30%
  - w roku 2003 – 60%
  - w roku 2004 – 100%
- b) pozostałe pomniejszenia, z zastrzeżeniem ust. 2 – 100%

wartości bilansowej poszczególnych pozycji.

2. Dla celów wyznaczania limitów i progu, o których mowa w art. 71 ust. 1 i 2 oraz art. 128 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, Komisja Nadzoru Bankowego, w uzasadnionych przypadkach, może na wniosek banku zezwolić na czasowe nieuwzględnianie w pomniejszeniach funduszy podstawowych banków, realizujących programy postępowania naprawczego lub banków przejmujących banki zagrożone upadłością lub likwidacją ze względu na złą sytuację ekonomiczną, całości lub części pozycji określonych w art. 127 ust. 2 pkt 3 lit. c i d ustawy – Prawo bankowe, przy czym uwzględniana w pomniejszeniach kwota tych pozycji w danym roku nie może być mniejsza od wielkości ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w ust. 1 lit. a.

§ 3. Innymi pozycjami bilansu banku, o których mowa w art. 127 ust. 3 pkt 3 ustawy – Prawo bankowe, zaliczanymi do funduszy uzupełniających, są:

- 1) fundusze tworzone ze środków własnych lub obcych, pod warunkiem że:
  - a) bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na ich zaliczenie do funduszy uzupełniających,
  - b) bank może dowolnie wykorzystywać je na pokrycie niezidentyfikowanego ryzyka,
  - c) ich kwota została ustalona przez zarząd banku i zweryfikowana przez biegłych rewidentów,
- 2) zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty, w części opłaconej, pod warunkiem że:
  - a) bank uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie tych pozycji do funduszy uzupełniających,
  - b) nie podlegają one spłacie z inicjatywy wierzyciela bez uprzedniej zgody Komisji Nadzoru Bankowego,

- c) umowa przyznaje bankowi możliwość odroczenia spłaty odsetek z tytułu tych pozycji,
- d) w razie upadłości banku lub jego likwidacji przyjęte środki będą podlegać zwrotowi w ostatniej kolejności,
- e) warunki emisji zapewniają możliwość pokrywania strat kwotą długu wraz z niespłaconymi odsetkami, wynikającymi z tych pozycji.

§ 4.1. Inne pomniejszenia funduszy własnych banku, o których mowa w art. 127 ust. 1 pkt 3 lit. b) ustawy – Prawo bankowe, stanowią zaangażowania kapitałowe banku (bezpośrednie i pośrednie, poprzez instytucje niefinansowe) w instytucje finansowe i banki, wyrażone w postaci:

- a) posiadanych akcji lub udziałów,
- b) kwot zakwalifikowanych do zobowiązań podporządkowanych,
- c) innego zaangażowania kapitałowego w składniki zaliczane do funduszy własnych lub kapitałów (np. dopłaty na rzecz spółki z o.o.) tych podmiotów, według wartości bilansowej.

2. Pomniejszeń funduszy własnych banku, o których mowa w ust. 1 nie stosuje się, jeśli zaangażowanie kapitałowe banku w danym podmiocie stanowi nie więcej niż 10% funduszy własnych tego podmiotu i nie więcej niż 10% funduszy własnych banku, przed pomniejszeniem ich o wielkości określone w ust. 1.

3. Pośrednie zaangażowanie kapitałowe banku, o którym mowa w ust. 1, oblicza się jako część zaangażowania kapitałowego jednostki dominującej niższego szczebla w podmiot finansowy, proporcjonalną do udziału zaangażowania kapitałowego banku w funduszach własnych (kapitale) tej jednostki, nieprzekraczającą zaangażowania banku w podmiot zależny. Zasadę tę stosuje się odpowiednio również w przypadku, gdy pośrednie powiązania pomiędzy bankiem, podmiotami i instytucją finansową mają charakter wielopoziomowy.

4. Dla celów wyznaczania limitów i progów, o których mowa w art. 71 ust. 1 i 2 oraz art. 128 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe, Komisja Nadzoru Bankowego może,

na wniosek banku przejmującego banki zagrożone upadłością lub likwidacją ze względu na złą sytuację ekonomiczną, zezwolić na czasowe nieuwzględnianie w pomniejszeniach funduszy własnych części lub całości pozycji określonych w ust. 1 lit. a, dotyczących zaangażowania bezpośredniego, przy czym uwzględniana w pomniejszeniach kwota tych pozycji w danym roku nie może być mniejsza od wielkości ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w § 2 ust. 1 lit. a.

§ 5.1. Banki należące do bankowej grupy kapitałowej ustalają fundusze własne w ujęciu skonsolidowanym obejmującym podmioty zależne, na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, stosując odpowiednio zasady określone w art. 127 ustawy – Prawo bankowe oraz § 1–4 uchwały.

2. Dodatkowo skonsolidowane fundusze własne:

1) powiększa się o:

- a) ujemną wartość firmy jednostek podporządkowanych,
- b) dodatnie różnice kursowe z konsolidacji,
- c) kapitały mniejszości,

2) pomniejsza się o:

- a) wartość firmy jednostek podporządkowanych,
- b) ujemne różnice kursowe z konsolidacji.

3. Skonsolidowane fundusze własne powiększa się i pomniejsza o pozycje, o których mowa w ust. 2, odpowiednio w relacji do struktury funduszy własnych podmiotów zależnych.

§ 6.1. Banki podlegające nadzorowi skonsolidowanemu zgodnie z art. 141 f ustawy – Prawo bankowe, przy obliczaniu funduszy własnych uwzględniają powiązania z innymi podmiotami zależnymi, także, jeśli działają one w tym samym holdingu.

2. Dla celów określonych w ust. 1 fundusze własne oblicza się w ujęciu skonsolidowanym, na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, stosując odpowiednio zasady określone w art. 127 ustawy – Prawo bankowe oraz § 1–5 uchwały.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002r.

Przewodniczący
Komisji Nadzoru Bankowego:
L. Balcerowicz

45

UCHWAŁA NR 7/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r.

w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania wiarytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy ustalaniu przestrzegania limitów koncentracji wiarytelności, określenia innych wiarytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji wiarytelności oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu w rachunku koncentracji wiarytelności

Na podstawie art. 71 ust. 4 pkt 1 i 2 oraz art. 141j ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399,

z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450

i 1452), zwanej dalej ustawą – Prawo bankowe, uchwała się, co następuje:

§ 1. Przy ustalaniu przestrzegania limitów, o których mowa w art. 71 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe, uwzględnia się:

- 1) wierzytelności – według wartości nominalnej kwoty pozostającej do spłaty, w zakresie aktywów określonych w załączniku nr 3 do uchwały KNB nr 5/2001 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, z uwzględnieniem powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu i sposobu ich wyznaczania (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43), bez pomniejszania o utworzone rezerwy celowe oraz bez stosowania wag ryzyka,
- 2) udzielone zobowiązania pozabilansowe o charakterze finansowym i gwarancyjnym oraz wynikające z transakcji pozabilansowych – według wartości nominalnej kwoty ekwiwalentu bilansowego obliczonej zgodnie z załącznikiem, o którym mowa w pkt 1, bez pomniejszania o utworzone rezerwy celowe oraz bez stosowania wag ryzyka kontrahenta.

§ 2. Przepisów art. 71 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe nie stosuje się do wierzytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych:

- 1) stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe zaklasyfikowane do kategorii niskiego ryzyka, zgodnie z ust. 2, pkt 1 części IV załącznika nr 3 do uchwały, o której mowa w § 1 pkt 1, pod warunkiem zawarcia z podmiotem lub grupą powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie podmiotów porozumienia, zgodnie z którym nie zostaną przekroczone limity, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, oraz norma w wysokości 800% funduszy własnych banku, o której mowa w art. 71 ust. 2 ustawy – Prawo bankowe,
- 2) stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe zaklasyfikowane do kategorii nisko-średniego ryzyka, zgodnie z ust. 2 pkt 2 części IV załącznika nr 3 do uchwały, o której mowa w § 1 pkt 1, do wysokości 50% ich wartości,
- 3) stanowiących należności od jednostek samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej albo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli została przypisana im zerowa waga ryzyka w rachunku współczynnika wypłacalności, zgodnie z uchwałą, o której mowa w § 1 pkt 1, do wysokości 80% ich wartości,
- 4) stanowiących gwarancje, inne niż gwarancje kredytowe, udzielone w ramach porozumień o wzajemnym gwarantowaniu, do wysokości 20% kwoty gwarantowanej, po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego,
- 5) zabezpieczonych kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność i na rachunek podmiotu

dominującego lub zależnego w stosunku do banku, do wysokości tej kwoty,

- 6) zabezpieczonych gwarancją lub poręczeniem udzielonym przez jednostki samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej albo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli została przypisana im zerowa waga ryzyka w rachunku współczynnika wypłacalności, zgodnie z uchwałą, o której mowa w § 1 pkt 1, do wysokości 80% wartości zabezpieczenia,
- 7) zabezpieczonych zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, których emitentem są jednostki samorządu terytorialnego Rzeczypospolitej Polskiej albo państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli została przypisana im zerowa waga ryzyka w rachunku współczynnika wypłacalności, zgodnie z uchwałą, o której mowa w § 1 pkt 1, do wysokości 80% wartości zabezpieczenia,
- 8) zabezpieczonych certyfikatami depozytowymi wyemitowanymi przez bank lub przez inny bank, będący podmiotem dominującym lub zależnym w stosunku do banku, zdeponowanymi w jednym z tych banków, do wysokości wartości zabezpieczenia.
- 9) zabezpieczonych zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, innych niż określone w art. 71 ust. 3 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe i w pkt 8, jeżeli emitentem tych papierów nie jest sam bank, jego podmiot dominujący lub zależny ani dłużnik banku lub jakikolwiek podmiot powiązany z nim kapitałowo lub organizacyjnie, papiery te są przedmiotem obrotu na giełdzie papierów wartościowych lub uznane są za regularnie kwotowane na rynku, do wysokości:
  - a) 40% wartości zabezpieczenia – w przypadku akcji,
  - b) 65% wartości zabezpieczenia – w przypadku dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez Europejski Bank Inwestycyjny i wielostronne banki rozwoju, o których mowa w części II ust. 2 pkt 3 i 4 załącznika nr 3 do uchwały, o której mowa w § 1 pkt 1,
  - c) 50% wartości zabezpieczenia – w przypadku innych papierów wartościowych,
- 10) zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych ludzi, do wysokości 50% wartości zabezpieczenia hipotecznego ustanowionego na rzecz banku, określanej na podstawie wyceny bankowo-hipotecznej lub innej wyceny, sporządzonej co najmniej raz w roku, nie więcej jednak niż do wysokości 50% wpisu do księgi wieczystej,
- 11) w przypadku których stroną zobowiązaną wobec banku są rządy centralne lub banki centralne państw innych niż wymienione w art. 71 ust. 3 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe, a należności są wyrażone i finansowane w ich walucie krajowej,
- 12) z tytułu weksli, z terminem płatności do jednego roku, które są wystawione przez inny bank lub instytucję kredytową,
- 13) z tytułu dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez inny bank lub instytucję kredytową, podlegających z mocy prawa nadzorowi publicznemu mającemu na celu ochronę posiadaczy tych papierów, o ile w przypadku

- upadłości emitenta posiadacze tych papierów mają zagwarantowane pierwszeństwo spłaty,
- 14) stanowiących pomniejszenia funduszy własnych zgodnie z uchwałą KNB nr 6/2001 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej dla potrzeb stosowania norm i granic określonych ustawą – Prawo bankowe, wysokości, szczegółowego zakresu i warunków pomniejszenia funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających banku, wysokości i warunków ich zaliczania, innych pomniejszeń funduszy własnych banku, wysokości i warunków pomniejszenia o nie funduszy własnych oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 44),
  - 15) wynikających z bieżących operacji kupna lub sprzedaży walut obcych – w okresie do dwóch dni roboczych po dokonaniu płatności,
  - 16) wynikających z operacji kupna lub sprzedaży papierów wartościowych – w okresie do pięciu dni

roboczych po dokonaniu płatności lub dostawy papierów wartościowych, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpi wcześniej.

§ 3. Bank jest obowiązany zawiadomić w formie pisemnej raz w miesiącu Komisję Nadzoru Bankowego o zastosowaniu wyłączeń, o których mowa w § 2.

§ 4. 1. Bank podlegający nadzorowi skonsolidowanemu zgodnie z art. 141f ustawy – Prawo bankowe, niezależnie od limitów koncentracji wierzytelności obliczonych na podstawie indywidualnego sprawozdania finansowego, oblicza także limit, o którym mowa w art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe, na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjmując odpowiednio sposób obliczania funduszy własnych banku i podmiotów zależnych, zgodnie z zasadami określonymi w § 6 uchwały, o której mowa w § 2 pkt 14.

2. Bank obliczający limit koncentracji wierzytelności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przy ustalaniu przestrzegania tego limitu odpowiednio stosuje szczegółowe zasady i warunki uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych w stosunku do wszystkich podmiotów zależnych, jakby stanowiły z tym bankiem jeden bank.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Przewodniczący
Komisji Nadzoru Bankowego:
L. Balcerowicz

46

UCHWAŁA NR 8/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r.

w sprawie wysokości i warunków zaliczania do funduszy własnych banków spółdzielczych określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków

Na podstawie art. 127 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40 poz. 399, z 2000 r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1084, Nr 111, poz. 1195 i Nr 130, poz. 1450 i 1452) uchwała się, co następuje:

§ 1. Bank spółdzielczy, zrzeszony w banku zrzeszającym, zalicza do funduszy uzupełniających, za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, część, nie więcej niż połowę, kwoty dodatkowej odpowiedzialności członków, o której mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252 i z 2001 r. Nr 111, poz. 1195), z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Zgoda Komisji Nadzoru Bankowego, o której mowa w § 1, może zostać wydana na wniosek zainteresowanego banku spółdzielczego, złożony za pośrednictwem właści-

wego banku zrzeszającego, po spełnieniu następujących warunków:

- 1) walne zgromadzenie (zebranie przedstawicieli) banku spółdzielczego podjęło uchwałę o podniesieniu odpowiedzialności członków banku do podwójnej wysokości wniesionych przez nich udziałów w przypadku powstania w banku strat,
- 2) statut banku spółdzielczego określa zasady odpowiedzialności członków banku, z tytułu powstałych w nim strat, o których mowa w pkt 1,
- 3) każdy członek banku złożył pisemne zobowiązanie uczestniczenia w pokrywaniu strat banku do podwójnej wysokości posiadanych udziałów,
- 4) wierzytelności wynikające z zobowiązań, o których mowa w pkt 2, zostały zabezpieczone poprzez wystawienie przez każdego członka banku weksla in blanco, zaopatrzonego w stosowną deklarację wekslową,
- 5) weksle, o których mowa w pkt 4, zostały zdeponowane we właściwym banku zrzeszającym,

6) na dzień składania wniosku wszystkie zadeklarowane przez członków banku udziały zostały uzupełnione do wysokości określonej w statucie banku spółdzielczego.

§ 3. Bank zrzeszający w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w § 2, ocenia spełnienie przez bank spółdzielczy warunków określonych w § 2 i wraz z własną opinią przekazuje Komisji Nadzoru Bankowego.

§ 4. Do wniosku, o którym mowa w § 2, bank spółdzielczy załącza:

- 1) odpis uchwały, o której mowa w § 2 pkt 1,
- 2) oświadczenie zarządu banku spółdzielczego potwierdzające, że na dzień składania wniosku wszystkie zadeklarowane udziały zostały wpłacone,
- 3) oświadczenie zarządu banku spółdzielczego potwierdzające, że na dzień składania wniosku bank posiada zabezpieczenia przewidziane w § 2 pkt 4.

§ 5. Bank spółdzielczy może stosować dodatkowe formy zabezpieczenia kwoty dodatkowej odpowiedzialności

członków zaliczonej do funduszy uzupełniających, niezależnie od określonych uchwałą.

§ 6. Komisja Nadzoru Bankowego w decyzji w sprawie zaliczenia do funduszy uzupełniających banku spółdzielczego określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków określa datę zaliczenia.

§ 7. Jeżeli którykolwiek z warunków określonych w § 2 przestał być spełniany, bank spółdzielczy zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Bankowego. Zawiadomienie to powinno nastąpić w ciągu trzech dni od dnia, w którym warunek przestał być spełniany.

§ 8. Traci moc uchwała Nr 12/98 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 2 grudnia 1998r. w sprawie trybu i warunków zaliczenia do funduszy uzupełniających banków spółdzielczych określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków (Dz. Urz. NBP Nr 26, poz. 60).

§ 9. Uchwała wchodzi w życie z dniem 7 stycznia 2002 r.

Przewodniczący
Komisji Nadzoru Bankowego:
L. Balcerowicz

CENA ROCZNEJ PRENUMERATY brutto (z 7% VAT) na 2002 rok wynosi:

1. 258 zł - cena obejmuje wszystkie numery Dz. Urz. NBP (cena netto 241,12 zł + 7% VAT (tj. 16,88 zł))

2. 68 zł - cena nie obejmuje numeru Dziennika Urzędowego NBP, w którym opublikowana będzie uchwała Zarządu NBP w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (cena netto 63,55 zł + 7% VAT (tj. 4,45 zł)).

Wydawca: Narodowy Bank Polski. Redakcja: Departament Prawny, 00-919 Warszawa, ul. Świętokrzyska 11/21; <http://www.nbp.pl>

Wpłaty na prenumeratę przyjmują:

1) **jednostki kolportażowe RUCH S.A.** właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora **do dnia 20 listopada na rok następny; infolinia bezpłatna: 0-800-1200-29.** Dostawa egzemplarzy następuje w uzgodniony sposób;

od osób lub instytucji zamieszkałych lub mających siedzibę w miejscowościach, w których nie ma jednostek kolportażowych „Ruch”, wpłaty należy wносить na konto: „Ruch” S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy w PBK S.A. XIII Oddział W-wa Nr 11101053-16551-2700-1-67 lub w kasach Oddziału Krajowej Dystrybucji Prasy, ul. Towarowa 28, czynnych codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 8⁰⁰-14⁰⁰, jeżeli cena czasopisma w prenumeracie przewyższa kwotę 2,00-/egz. Dostawa w takim przypadku odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, tzn. „pod opaską”.

2) **Urzędy pocztowe przyjmują przedpłaty do dnia 25 listopada na rok następny** od prenumeratorów obsługiwanych przez te urzędy oraz przez doręczycieli na wsi i w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu pocztowego jest utrudniony. Informacja tel. (0-22) 826-75-11.

Przedpłaty na prenumeratę przyjmują także:

3) **JARD-PRESS S.A.** - Kolportaż Prasy, 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 28, tel. 631-48-88;

4) **KOLPORTER S.A.**, 25-620 Kielce, ul. Kolberga 11, tel. w Warszawie 846-29-27 oraz

5) **GARMOND PRESS SA**, 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel. 836-70-08, tel./fax 836-69-21.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje w terminie do dnia 31 października na rok następny, **RUCH S.A.** Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, ul. Jana Kazimierza 31/33, fax: 5328 - 732; tel. 5328 - 731, 5328 - 816, 5328 - 820; internet: www.ruch.pol.pl; www.exportim.com; konto w PBK S.A. XIII Oddział Warszawa Nr 11101053-16551-2700-1-67.

Reklamacje z powodu niedoręczenia dziennika należy składać w rejonowych Oddziałach **RUCH S.A.**, w których opłacona została prenumerata, w terminie 15 dni po otrzymaniu następnego numeru.

Egzemplarze bieżące (poza prenumeratą) oraz z lat ubiegłych można nabywać na podstawie nadesłanego zamówienia w Departamencie Prawnym NBP, ul. Świętokrzyska 11/21, 00-919 Warszawa, tel. 829-92-50, fax 829-94-46 lub 653-26-96.